

SCHIEDAM
www.cda.nl/schiedam

Concept programma

2018-2022

gemeenteraadsverkiezingen

CDA Schiedam

SAMEN VOOR SCHIEDAM

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk/ alinea	Titel	Pagina
	Voorwoord	
1	Waarden en traditie	4
1.1	Lokale eigenheid	4
1.2	Veiligheid	6
1.3	Burgerschap	7
1.4	De gemeente in een veranderende samenleving	8
2	Sterke samenleving	11
2.1	Samenlevingsgericht werken	11
2.2	Meedoen	12
2.3	Verenigingen en vrijwilligers	13
2.4	Bewegen voor leefbaarheid en welzijn	14
2.5	Bereikbaarheid	15
2.6	Wonen in Schiedam	16
2.7	Openbare ruimte	17
3	Familie en gezin	18
3.1	Kindvriendelijkheid	18
3.2	Onderwijs	21
3.3	Samen met maatschappelijk organisaties	21
3.4	Het gezin en de toegang tot de lokale zorg	23
4	Zorg voor elkaar	25
4.1	Preventie	25
4.2	Persoonlijke kracht	25
4.3	Aanpak laaggeletterdheid	26
4.4	Passende voorzieningen	26
4.5	Omzien naar elkaar	26
4.6	Samenwerking met professionals	28
4.7	Bekostiging en organisatie van de zorg	28
4.8	Armoedebestrijding	29
5	Eerlijke economie	31
5.1	Werkgelegenheid	31
5.2	Bedrijvigheid en ondernemerschap	33
5.3	Duurzaamheid	35
5.4	Gezonde gemeentelijke financiën	37

Bijlage: Lijst (maatschappelijke) organisatie waarmee gesprekken zijn gevoerd

Voorwoord van de voorzitter [volgt, wordt ter vergadering uitgereikt]

HOOFDSTUK 1. Waarden en traditie

Waarden en traditie zijn belangrijk voor de samenleving. Veel mensen ervaren hun eigen leven als goed, maar maken zich zorgen over hoe wij met elkaar omgaan. Hoffelijkheid op straat, respect voor elkaar, iets over hebben voor de ander en niet altijd en overal het eigen belang voorop stellen: dat zijn waarden die in allerlei Nederlandse tradities – lokaal en nationaal – al generaties lang worden doorgegeven. Tradities ook die gevoed zijn door een lange geschiedenis van Nederland in de wereld. Een geschiedenis waarin velen uit Nederland over de wereld zijn verspreid maar ook waarin velen vanuit allerlei delen van de wereld hun thuis hebben gevonden in Nederland. Waarden en traditie helpen ons om ons thuis te voelen in een onrustige wereld. Christendemocraten koesteren de waarden die vastigheid geven en de tradities die onze samenleving bijeen helpen houden.

Fatsoen gaan we weer doen!

Het CDA Schiedam staat voor het fatsoenlijk met elkaar omgaan. Binnen de criteria normen en waarden is respect voor de ander een belangrijk speerpunt. Door de ander te respecteren in zijn soms vreemde gedragingen en gewoonten, zolang ze niet schadelijk zijn, ontstaat er vruchtbare grond voor wederzijdse verdraagzaamheid. Diversiteit is realiteit; verschil in cultuur en achtergrond mag geen belemmering zijn voor wederzijds respect. Het CDA Schiedam vindt wederzijds respect belangrijk voor een verdraagzame en fatsoenlijke samenleving.

- De gemeente ondersteunt activiteiten uit de samenleving die zijn gericht op binding en ontmoeting tussen mensen onderling.
- De gemeente ondersteunt activiteiten die zijn gericht op het overdragen van de Nederlandse cultuur, waarden en tradities.
- Wijk- of buurtregels dragen positief gestelde omgangsvormen uit.

1.1 Lokale eigenheid

Schiedam kent, net als veel Nederlandse gemeenten, een rijke, eigen cultuur. Of het nu gaat om onze monumentale gebouwen en haven, culturele gebruiken of kenmerkende feesten zoals de Brandersfeesten; zij vormen voor mensen gedeelde herkenningpunten, momenten waarop het gemeenschappelijke wordt beleefd en uitdrukkingswijzen van identiteit. De overheid heeft noch bij de vorming noch bij de bescherming van cultureel erfgoed een centrale rol, maar kan bij het bewaren van wat voor de stad Schiedam van waarde is een ondersteunende rol spelen.

Kunst- en cultuurbeleid

Cultuur is belangrijk voor mens en samenleving. Het draagt onder meer bij aan de persoonlijke ontplooiing van mensen en een gevoel van verbondenheid binnen gemeenschappen. Met cultuur zijn dus persoonlijke en maatschappelijke waarden gemeind. Soms leidt dat in onze diverse samenleving ook tot spanningen, vooral wanneer mensen zich in hun (culturele) identiteit voelen aangetast. Maar het belangrijkste is dat we met elkaar proberen te bewaren wat voor onze geschiedenis, traditie en cultuur van waarde is. De gemeente Schiedam heeft daarin niet noodzakelijk het primaat, maar bewaakt de randvoorwaarden en ondersteunt maatschappelijke partners, zoals scholen en culturele instellingen. Daarom vinden wij het van belang dat laagdrempelige voorzieningen voor het beoefenen van muziek en voor het lezen beschikbaar blijven, juist ook voor ouderen en mensen die minder gebruik maken van andere culturele voorzieningen.

- Voor het CDA Schiedam is cultuureducatie in brede zin belangrijk. Via het onderwijs kan worden kennisgemaakt met de lokale Schiedamse cultuur en geschiedenis, en worden vaardigheden aangeleerd in de omgang ermee.
- De gemeente Schiedam ondersteunt muziekonderwijs, bibliotheken en lokale archieven.
- De voorzieningen behoeven niet allemaal in Schiedam aanwezig te zijn en mogen deels ook regionaal ingevuld worden. De aanwezigheid van 13 theaters in onze regio leidt tot veel onderbezetting in die theaters en dus tot onnodige extra gemeentelijke subsidies. Het CDA wil hier het (financiële) mes in zetten. Particulier initiatief moet meer de ruimte krijgen en gemeentelijke bemoeienis moet worden beperkt.
- De gemeente Schiedam stimuleert kunst in de openbare ruimte. Dit gebeurt bij voorkeur in samenwerking met lokale initiatieven of het bedrijfsleven.

Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed gaat over ons gezamenlijk verleden, over samenleven en duurzaamheid. Het CDA Schiedam hecht in het bijzonder waarde aan religieus erfgoed en aan feesten van gemeenschappelijkheid, zoals de Brandersfeesten. Het behoud van cultureel erfgoed is voor ons van groot belang om kunstwerken, archieven, documenten en boeken voor komende generaties te bewaren en toegankelijk te maken.

De gemeente investeert in het behoud van monumenten. Behalve grotere restauraties ondersteunt de gemeente ook kleiner maar even waardevol cultuurhistorisch erfgoed, bijvoorbeeld door het verstrekken van (kleine) leningen aan particulieren.

- Religieus en cultureel erfgoed heeft een vaste plaats in het beleid van de gemeente. Bij de bescherming van erfgoed moet er bijzondere aandacht zijn voor kerkgebouwen, kloosters, kruisbeelden en andere gods- en gebedshuizen. Zo zijn onze kerktorens zichtbare beeldmerken van onze gemeente en markeert het de identiteit van Schiedam. Het CDA Schiedam is voor het behoud van deze beeldbepalende gebouwen.
- Wanneer kerken niet langer hun oorspronkelijke functie (kunnen) vervullen zoekt de gemeente bij de transformatie van een dergelijk gebouw actief mee naar een passende nieuwe functie, waarbij ontmoeting centraal staat. Waar mogelijk zoekt de gemeente bij het behoud van erfgoed aansluiting bij maatschappelijke partners.

Erfgoed in Omgevingsplan

Elke gemeente moet in de komende raadsperiode als gevolg van de nieuw in te voeren Omgevingswet een omgevingsplan maken en daarin ook de regels voor cultureel erfgoed opnemen.

- Het omgevingsplan biedt kansen om cultureel erfgoed beter te beschermen en in het bijzonder eigen gemeentelijke accenten aan te brengen, zoals bij de bescherming van religieus, agrarisch en cultureel erfgoed. Uitgangspunt voor het CDA Schiedam is maatwerk, ruimte voor variëteit en maatschappelijk initiatief. Onze lokale gemeenschap is immers heel divers en kent eigen subculturen.
- Het omgevingsplan biedt de mogelijkheid om de wet- en regelgeving op lokaal niveau kritisch onder de loep te nemen. Bij het verminderen van regels is van belang dat het lokaal bestuur vertrouwen aan inwoners durft te geven, bereid is tot 'loslaten' en aansluiting zoekt bij maatschappelijke initiatieven.

1.2 Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen. Dit geldt te meer voor gezinnen met kinderen en ouderen. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij, zoals woninginbraken. Maar ook op thema's als verkeersoverlast, veilige schoolomgeving en openbare ruimte en overlast van rondhangende jongeren en vandalisme. Vanwege het lokale belang blijft de rol van de burgemeester bij het bepalen van de speerpunten van de politie op het gebied van openbare orde en veiligheid onverminderd belangrijk. Daarbij moeten de inwoners een stem hebben.

Het is belangrijk dat er in Schiedam oog is voor dilemma's tussen grondwettelijke vrijheden en waarden als veiligheid en vrijheid. Veiligheid is een fundamenteel recht van ieder mens. Bij de toepassing van cameratoezicht, preventief fouilleren en andere maatregelen die diep ingrijpen in de rechten en vrijheden van inwoners moet de overheid zich ervan bewust zijn dat niet elk risico kan worden uitgesloten. De privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zijn evengoed belangrijke waarden. Het CDA Schiedam maakt bij elke situatie een eigen afgewogen keuze.

- Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. Een actieve houding en betrokkenheid van inwoners bij een veilige en leefbare woonomgeving is daarom belangrijk. Dit gaat niet zonder sociale samenhang en het elkaar kunnen aanspreken op (kleine) misstanden.
- Inwoners, politie en gemeente gaan met elkaar in gesprek over de veiligheid in de buurten. De gemeente informeert de inwoners actief over preventieve maatregelen en laat hen meedenken en werken aan het oplossen van veiligheidsvraagstukken in de buurt. Bijvoorbeeld door het organiseren van een buurtschouw of informatiebijeenkomsten over het voorkomen van inbraken.
- De gemeente Schiedam attendeert bewoners op buurtwachten, buurtpreventieteams of de inzet van sociale media (buurtapps) om het veiligheidsgevoel te vergroten. De taak van buurtpreventie is het signaleren en melden van overlast over verdachte situaties, zodat de politie in actie kan komen daar waar nodig. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor bewoners die vragen hebben over het opzetten van een buurtpreventieteam.
- Het CDA Schiedam vraagt in het bijzonder aandacht voor de rol van de wijkagent. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig zijn in de buurt.
- Belangrijk voor de veiligheid in een buurt of wijk is een meldplicht voor stelselmatige daders, lik-op-stukbeleid bij kleine criminaliteit en snel en efficiënt ingrijpen bij overlast en vandalisme.
- Het Veiligheidshuis in onze regio werkt al via een persoonsgerichte aanpak. Het CDA Schiedam ondersteunt dit en wil dit extra ondersteunen. Gemeente, jeugdzorg, reclassering en onderwijs, tezamen met politie en Openbaar Ministerie, moeten samen zorgen voor een sluitende aanpak voor elke gedetineerde die terugkeert in de samenleving. Hieraan kunnen ook vrijwilligers een bijdrage leveren.

Softdrugs aanpakken in plaats van gedogen

Het Nederlandse drugsbeleid is failliet. Veel coffeeshops en de achterliggende handel en productie zijn in handen van de zware, georganiseerde misdaad. De productie van synthetische drugs is fors toegenomen, met alle risico's voor omwonenden, de volksgezondheid en de veiligheid.

- Onze inzet is het aantal coffeeshops steeds verder terug te dringen, naar nul als het even kan;
- Wij willen geen coffeeshops in kindvriendelijke buurten en dus niet binnen een straal van 500 meter van een onderwijsinstelling (In Schiedam, van peuterspeelzaal tot voortgezet onderwijs).
- Illegale handel in drugs, straatverkoop en illegale verkooppunten gaan we hard aanpakken in plaats van toe te staan;
- We bepleiten een versterking van de gemeenschappelijke aanpak van gemeenten, politie, justitie, de belastingdienst en de sociale dienst (Bestuurlijke aanpak).

Prostitutie is mensenhandel

We willen af van de valse romantiek dat vrouwen vrijwillig kiezen voor een leven in de prostitutie. In veel gevallen is er sprake van georganiseerde criminaliteit, uitbuiting, of ernstige sociale problemen. Daar maken pooiers en klanten misbruik van. Daarom willen wij geen bordelen (meer) toestaan binnen onze gemeentegrenzen.

Radicalisering

Behalve over de opvang van nieuwkomers spelen in gemeenten ook vragen over de integratie van culturele minderheden die al verscheidene generaties lang in Nederland wonen. Inzet van allen is nodig. Er moet worden voorkomen dat wijken of buurten zich afkeren van de Nederlandse samenleving en plekken van achterstand en armoede broedplaatsen worden van radicalisering. Als bevolkingsgroepen in steden als Schiedam in naast elkaar bestaande werelden komen te leven, valt de samenleving langs religieuze of etnische scheidslijnen uiteen. Juist de instellingen van verschillende bevolkingsgroepen of religieuze gemeenschappen spelen een belangrijke rol bij het werken aan verbinding en samenhang in de samenleving. Naast in de eerste plaats de familie en het gezin ziet het CDA Schiedam ook een bijzondere verantwoordelijkheid voor scholen, kerken, moskeeën, vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen et cetera.

- Bij (dreigende) radicalisering kiezen wij voor een gezinsbrede aanpak waarin plaats is voor inkeerregelingen en deradicalisering.
- Gemeente, onderwijs en Bureau Leerplicht moeten schooluitval voorkomen, omdat goed onderwijs de sleutel is voor de toekomst van ieder kind.
- Jongeren dienen kennis te nemen van andere culturen en levensovertuigingen om zo vanuit de eigen afkomst en overtuiging bruggen te leren slaan naar de Nederlandse samenleving die we met elkaar vormen.
- Gemeenten organiseren bij de verkrijging van het Nederlanderschap een feestelijke ceremonie, waarin aandacht wordt besteed aan onze manier van leven en de waarden van de democratische rechtsstaat worden uitgedragen.

1.3 Burgerschap

Onze cultuur, lokaal cultureel erfgoed en sociale cohesie onderstrepen het belang van burgerschap en de waarden die daarbij horen.

Burgerschap bestaat in het nemen van verantwoordelijkheid voor de samenleving, juist ook lokaal. Het gaat er dan om dat mensen eigenschappen tonen, zoals zelfbeheersing,

hoffelijkheid, verstandigheid, inschikkelijkheid, rechtvaardigheid, voorzichtigheid, tolerantie, oprechtheid, moed, hoop en vertrouwen. Zonder zulke waarden verdwijnt de samenhang uit het maatschappelijk leven. Burgerschap heeft dus alles te maken met moraliteit, met normen en waarden.

Er zijn verschillende manieren waarlangs overheid en bestuur burgerschap – waarvan de vorming in de samenleving plaatsvindt – kunnen versterken en ondersteunen. Allereerst door inspirerend te spreken. Politici en bestuurders kunnen waar nodig een moreel beroep op de samenleving doen. Dit is natuurlijk alleen geloofwaardig als politici zelf een goed voorbeeld zijn.

- De lokale democratie biedt mensen volop de kans om burgerschap te tonen. Het CDA Schiedam staat voor meer zeggenschap, eigenaarschap en ruimte voor initiatiefnemers en daarbij voor een bestuur dat partner is, ruimte geeft en de voorwaarden schept voor het initiatief (doe-democratie). Dit vraagt om een andere, vernieuwende houding van lokale politici: meer loslaten, meer vertrouwen en meer aanvullend in plaats van regelend handelen.
- Juist omdat het belang van een sterke samenleving geen vanzelfsprekendheid meer is, willen wij een extra inzet om jongeren actief te betrekken bij de samenleving. Daarom wil het CDA toe naar een nieuwe maatschappelijke dienstplicht. Lokaal geven we daar nu al invulling aan met de maatschappelijke stage. Het CDA Schiedam wil dat de gemeente zich inzet voor de maatschappelijke stage door dit te ondersteunen met budget. Samen met scholen en instellingen zoekt de gemeente Schiedam naar een zinvolle invulling van deze stage.

Integratie

In veel gemeenten wonen of vestigen zich mensen met een andere culturele en/of nationale achtergrond. De toestroom van vluchtelingen naar Europa wordt uiteindelijk een 'lokaal vraagstuk', bijvoorbeeld op huisvestingsgebied: van crisisopvang tot aan de huisvesting van asielzoekers met een verblijfsvergunning (vergunninghouders). Daarbij vinden wij dat te veel vergunninghouders lange tijd of zelfs permanent aangewezen zijn op de bijstand.

- Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle inburgering van nieuwkomers. Een betere taalbeheersing wordt door de gemeente ondersteund
- Het CDA Schiedam wil dat de gemeente vergunninghouders direct in aanraking brengt met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk, zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt.
- Met behulp van vrijwilligers (maatjes) kunnen nieuwe Nederlanders snel hun plek vinden in de Schiedamse samenleving. Daarbij is ook aandacht voor de rijke culturen die nieuwe Nederlanders kunnen toevoegen aan de onze.
- Vergunninghouders krijgen niet automatisch voorrang bij een sociale huurwoning, maar gemeenten hebben wel de taak hen woonruimte te geven. Het CDA Schiedam wil dat gemeenten bij de uitvoering van deze verplichting nadrukkelijk rekening houdt met de toegankelijkheid van sociale huur voor iedereen die hierop is aangewezen.

1.4 De gemeente in een veranderende samenleving

Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het rijk werden uitgevoerd. Zo is dat gebeurd bij het sociaal domein en zal dit ook gebeuren bij de komende Omgevingswet. De gemeente Schiedam moet ervoor zorgen dat ze deze nieuwe taken goed kan uitvoeren, dat de democratische controle gewaarborgd is en

samengewerkt wordt met andere bestuurlijke partners zoals Vlaardingen en Maassluis, het hoogheemraadschap Delfland en de provincie Zuid-Holland. De rol van lokale en regionale media, als controleur van de macht is daarbij onmisbaar.

Nu er weer erkenning komt voor wat inwoners en hun instellingen zelf kunnen bijdragen aan de samenleving vraagt het CDA Schiedam bijzondere aandacht voor de veranderende rol van ambtenaren, raadsleden en bestuurders. Een netwerkende of zelfs participerende overheid vraagt om een ander type bestuur. Bij een participerende overheid moeten bestuurders vanuit publieke doelen aansluiten bij inwoners en bedrijven die maatschappelijke waarde ontwikkelen. De gemeente moet vooral kaderstellend en ondersteunend optreden. Dit vraagt van de Schiedamse ambtenaren een beheerste, voorzichtige en verbindende houding die in de eerste plaats aansluiting zoekt bij maatschappelijk initiatief en de samenleving actief ruimte geeft.

- Wij vinden het belangrijk dat inwoners invloed hebben op het beleid. Wij geven de bewonersoverleggen een eigen budget voor initiatieven vanuit de wijk.
- Bij gedecentraliseerde wettelijke taken dient er een heldere inspraakverordening te zijn, zodat inwoners weten waar zij aan toe zijn en wat zij van hun gemeente kunnen en mogen verwachten. Burgerinitiatieven en volksraadplegingen vervangen niet de lokale gekozen volksvertegenwoordiging.
- Het CDA Schiedam omarmt burgerinitiatieven vanuit ons vertrouwen in de samenleving. Wij vinden het daarbij belangrijk dat initiatieven die publieke voorzieningen aanbieden en/of een beroep doen op gemeenschapsgeld, representatief zijn en passen in het algemeen belang. Dit past bij de CDA-visie waarin de samenleving het eerst aan zet is en de overheid daar vanuit haar eigen taak en opdracht dienstbaar aan is.

Gemeentelijke samenwerking

Gemeenten krijgen steeds meer taken te vervullen. Soms kan een gemeente die niet alleen aan, omdat het ingewikkelde zaken zijn (jeugdzorg) of omdat ze gemeentegrenzen overschrijden (arbeidsmarktfragen). Soms kiezen gemeenten voor samenwerking met andere gemeenten omdat het dan goedkoper kan. Volgens het CDA Schiedam is samenwerking dan ook een goede optie om als gemeente kwaliteit te kunnen leveren. Het uitgangspunt moet hierbij steeds zijn dat de samenwerking niet leidt tot een grootschalige en afstandelijke organisatie. We streven naar een betrokken gemeente die haar inwoners kent, waar de gemeenteraad bereikbaar is en een afspiegeling blijft van de lokale bevolking.

- Het CDA Schiedam is voorstander van (dienstgerichte) samenwerkingsverbanden als de democratische legitimiteit voldoende gewaarborgd is. Gemeenteraden - en daarmee inwoners van gemeenten - moeten een daadwerkelijke stem hebben bij regionale samenwerking.

De zondag als rustdag

Het CDA hecht aan waarden en traditie, zo ook aan de zondag als de dag die in onze cultuur is uitgegroeid tot een rustmoment van bezinning en ontmoeting. Er zijn verschillende redenen te geven waarom zondagsopenstelling van winkels geen goed idee is. Sociaal-cultureel betalen onder meer families en verenigingen de prijs van de 24uurseconomie: de koopzondag ondermijnt de maatschappelijke vrije dag waarop het maatschappelijk leven tot rust komt en aandacht en tijd kan worden gegeven aan andere wezenlijke belangen van het samenleven. Dit heeft dus niets te maken met de institutionele scheiding tussen kerk en

staat, maar alles met hoe religieuze tradities de samenleving positief kunnen inspireren bij de vorming van immateriële waarden.

Sociaal-economisch is van belang dat verruiming van de openingstijden voor het midden- en kleinbedrijf relatief veel duurder is dan voor grote winkelketens. Uit onderzoek en buitenlandse ervaringen blijkt verder dat de werkgelegenheid en omzet niet tot nauwelijks groeien maar zich vooral spreiden.

Het CDA Schiedam hecht grote waarde aan het sociale leven van al onze inwoners. Het is goed dat er één dag in de week extra aandacht kan zijn voor rust, mantelzorg, gezinsleven, familie, sport, etc. Het CDA Schiedam onderkent de maatschappelijke tendens naar een 24/7 economie, maar zal bij besluiten over bijvoorbeeld zondagsopenstellingen niet alleen naar het economische en individuele belang, maar hierbij ook het sociale belang van ondernemers en andere Schiedammers betrekken.

HOOFDSTUK 2. Sterke samenleving

Het CDA Schiedam wil de komende jaren blijven werken aan sterke buurten en wijken in Schiedam; aan een samenleving waar alle mensen zich veilig en thuis voelen, omdat ze weten dat er altijd iemand is die naar hen omkijkt. Niemand staat er alleen voor. Een sterke samenleving van betrokken gemeenschappen is gebouwd op saamhorigheid en gedeelde verantwoordelijkheid, en geeft mensen directe invloed op hun eigen leefomgeving. De gemeente Schiedam is bovenal dienstbaar aan inwoners, bedrijven en organisaties. Een sterke samenleving laat meer ruimte voor eigen keuzes. Dat betekent minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor Schiedammers zelf.

2.1 Samenlevingsgericht werken

Het CDA gelooft dat de samenleving en niet de overheid centraal moet staan. Dat vraagt van de gemeente een actieve houding om de samenleving krachtig en vitaal te maken. De gemeente is allereerst een ondersteuner van de eigen initiatieven en voorkeuren van mensen. In een betrokken samenleving nemen mensen met elkaar initiatieven om problemen op te pakken. De gemeente Schiedam moet daarbij dienstbaar en betrouwbaar zijn en ruimte bieden aan die initiatieven. Ook als daarvoor eigen regels moeten wijken. In een steeds complexer wordende samenleving kunnen problemen alleen worden opgelost door samenwerking.

Dienstverlening gemeente

Een eerste fundament voor een krachtige en vitale samenleving is een vraaggestuurde houding van de zijde van de gemeente Schiedam. Dat kan de gemeente op tal van manieren invullen:

de laatste jaren zien we een overgang van meer traditionele middelen (spreekuren van wethouders, sociale raadslieden) richting middelen die zorgen dat de gemeente ook daadwerkelijk daar is waar de vragen zijn (ambtenaren die vanuit verschillende wijken werken). Het CDA Schiedam staat voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit en de samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Het oude principe dat de gemeente er voor de inwoners is en niet andersom moet weer volop gelden.

- Het CDA Schiedam wil een bereikbaar (digitaal) gemeenteloket, dat ook buiten kantooruren open is en waar veel zaken digitaal geregeld kunnen worden. Tegelijkertijd blijft het mogelijk persoonlijk en telefonisch contact te hebben met de gemeente.
- Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. De internettechnologie biedt kansen om te komen tot steeds meer op maat gesneden, persoonlijke online dienstverlening die goed, gemakkelijk en snel is. Hierin willen we de komende jaren flinke stappen zetten.
- Wij willen een gericht aanspreekpunt voor specifieke doelgroepen (ondernemers, verenigingen) waar zij met al hun vragen over overheidsdienstverlening terecht kunnen.
- Het CDA Schiedam wil een overzichtelijke werkwijze om zorgvuldig met klachten van inwoners om te gaan, zoals een klachtencommissie of ombudsman.
- Kosten voor overheidsdiensten (leges) zijn in principe kostendekkend. Maar wij willen ze wel zo laag mogelijk houden.

Huis van de gemeente

Als de gemeente een natuurlijke bondgenoot van zijn inwoners wil zijn, is het ook goed daar in de uitstraling zo veel mogelijk aan te doen. De dienstverlening van de gemeente moet persoonlijk zijn, en uitgaan van een gelijkwaardige relatie met de inwoner. De gemeente zoekt de inwoners actief op, het draait niet om het gemeentehuis, het gaat om de stad en haar inwoners.

Recht om uit te dagen!

Wij geloven in de kracht van de samenleving en willen daarom dat inwoners en verenigingen het recht krijgen om de uitvoering van een collectieve voorziening van de gemeente over te nemen. Dit kan om van alles gaan: het onderhoud van een park in de buurt, het beheer van sportvelden door de club of de zorg voor ouderen.

- Met een 'Recht om uit te dagen' (right to challenge) krijgen inwoners of verenigingen het recht om bij de gemeente een alternatief voorstel in te dienen voor een bepaalde dienst, voorziening of plan van de gemeente.

2.2 Meedoen

Wij willen dat de gemeente Schiedam initiatieven van inwoners ruim baan geeft, soms door financiële ondersteuning en vaak door als gemeente los te durven laten in plaats van initiatieven over te nemen. Door samenwerking van vrijwilligers en gemeente wordt het geheel meer dan de som der delen. De gemeente moet vooral aansluiten bij bestaande initiatieven en waarderen waar inwoners al enthousiast over zijn. Wij willen voorkomen dat de gemeente participatie alleen als verplicht 'instrument' ziet en oplegt aan inwoners. Er moet een goede balans zijn tussen de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad en de betrokkenheid van inwoners. Juist ook als inwoners soms niet willen participeren.

Doe mee! Burgerparticipatie naar een hoger niveau

Afgelopen jaren heeft de gemeente Schiedam hier veel energie in gestoken, maar wij vinden dat dit nog beter kan! We hebben meerdere gevallen gezien waarbij Schiedammers het gevoel hadden dat ze onvoldoende gehoord zijn. Tijdig betrekken, helder communiceren en 'afpraak is afspraak' zijn belangrijke elementen van een succesvolle bijdrage door de bewoners van Schiedam.

- Bij initiatieven vanuit de samenleving verwachten wij dat de gemeente actief meedenkt; nagaat hoe het initiatief gerealiseerd kan worden. Zeker waar de gemeente nodig is voor een vergunning, door een bijdrage in de kosten of omdat wijzigingen in het gemeentelijk beleid of bestemmingsplannen nodig zijn.
- Laat ruimte om daar waar het mis gaat niet meteen in te vullen met regels en verordeningen.

Verwachtingsmanagement en duidelijkheid

Verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. Wees daarbij transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners betrokken worden.

- Het CDA Schiedam wil een gemeentelijk participatieplan dat verder gaat dan een visie. In dat plan moet duidelijk naar voren komen op welke terreinen participatie kan plaatsvinden, hoe ver je als gemeente wilt gaan met nieuwe invullingen van de lokale democratie, hoeveel ruimte je de inwoners wilt geven en wat die ruimte inhoudt.
- Voor een goede samenwerking tussen inwoners en gemeente is een duidelijke taakverdeling noodzakelijk. Zeg als gemeente wanneer je wel iets met een plan gaat

doen, en wanneer niet. Houd inwoners niet voor de gek, schep geen onrealistische verwachtingen.

- Wij vinden het belangrijk dat de gemeente Schiedam duidelijk communiceert. Dan gaat het om het vroeg in een proces informeren van alle betrokkenen én hen gedurende het proces op de hoogte houden. De communicatie van de gemeente moet daarnaast ook begrijpelijk zijn. Wij willen dat de gemeente communiceert in heldere taal.

2.3 Verenigingen en vrijwilligers

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid binnen onze stad, wijken en buurten. We zien steeds vaker dat vrijwilligers(organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen bedenken van dienstverlening voor hun gemeenschap. Deze positieve ontwikkeling verdient ondersteuning door onnodige regels te schrappen. De gemeente kan veel doen om vrijwilligerswerk makkelijker en leuker te maken.

Meer ruimte, minder knellende regels

Wij willen de slagkracht van verenigingen en organisaties vergroten door minder bemoeienis van de gemeente en minder beperkende regels. Daarbij verandert de betrokkenheid van vrijwilligers. Het is steeds lastiger om mensen structureel aan verenigingen te binden. De gemeente Schiedam moet de randvoorwaarden creëren waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren, binnen de ruimte van wet- en regelgeving.

- Wij willen de regels voor onkostenvergoeding van vrijwilligers versoepelen en de administratieve lasten verminderen zodat ze niet terechtkomen in onbegrijpelijk papierwerk, trage procedures en kosten.
- De verklaring omtrent gedrag (VOG) voor vrijwilligers die werken met minderjarigen moet gratis zijn, met zo min mogelijk knellende regels.
- Wij willen kritisch kijken naar de vergunningverlening: is het vereisen van bepaalde vergunningen wel echt nodig? Wij streven naar een goede verhouding tussen de noodzakelijke veiligheidseisen en het verminderen van de hoge regeldruk voor organisatoren.
- Daarbij bepleiten wij in het bijzonder het soepel omgaan met evenementenvergunningen daar waar vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten, zoals bij een concert in een kerk.
- Ondersteun deskundigheidsbevordering. Wij kiezen voor een persoonlijke benadering. Via het verenigingssteunpunt helpen wij verenigingen bij het 'matchen' van vraag en aanbod of het aanbieden van specifieke opleidingen voor vrijwilligers.

Betaalbare en duurzame verenigingsgebouwen

Voor veel verenigingen zijn de lasten van hun accommodatie een belangrijke kostenpost. Tegelijkertijd is een goed gebouw voor de (sport)vereniging van groot belang voor het goed functioneren. Wij willen de vrijwilligers meer verantwoordelijkheid én beslissingsbevoegdheid geven en ruimte voor innovatie. Er zijn veel kansen voor het verduurzamen van complexen. Dat kan een goede manier zijn om de energiekosten te drukken.

- Wij vinden dat verenigingsgebouwen vrijgesteld moeten blijven van de OZB.
- Stel een energieregisseur aan die verenigingen helpt bij het in kaart brengen van rendabele duurzaamheidsinvesteringen.

- Creëer een revolverend duurzaamheidsfonds (bijvoorbeeld ten behoeve van energiebesparing) waar lokale verenigingen een beroep op kunnen doen en waarbij rente en aflossingstermijn in overleg met de vereniging wordt vastgesteld zodat deze aansluit bij de financiële capaciteit van de vereniging.
- Wij willen de verenigingen stimuleren (bijvoorbeeld met extra subsidie) gebruik te maken van hun 'Recht om uit te dagen' op het gebied van onderhoud van sportgebouwen- en velden. Dit kan ook deels door de zelfwerkzaamheid te belonen.

2.4 Bewegen voor leefbaarheid en welzijn

Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor een gezond leven. Maar sport heeft ook een andere functie: het brengt mensen samen en maakt mensen weerbaar. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden en vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn, zoals teambelang en respect voor de ander.

Goede sportvoorzieningen

Het sportaccommodatiebeleid is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Wij willen daarbij rekening houden met de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden, weten hoe gezond het is, en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in onze stad.

Het CDA Schiedam zet zich in op toegankelijke sportfaciliteiten zoals open clubs en sportcoaches die zich richten op de behoeften van de buurt, waarbij eigen leden en andere schiedammers uitgenodigd worden om te sporten en om bij de vereniging betrokken te raken en te blijven. Bij maatschappelijke verbondenheid worden mensen bij elkaar gebracht en krijgen zij de gelegenheid om iets voor elkaar te doen. Zo dragen we actief waarden en normen over.

- Wij vinden het belangrijk dat sportfaciliteiten ook letterlijk goed toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Wij willen vrijwilligers ondersteunen door bij nieuwbouw of een verbouwing te zoeken naar combinatiemogelijkheden van sportclubs (sportnetwerken) en zoeken naar combinaties tussen sport, cultuur, onderwijs en duurzaamheid.
- Veel mensen doen al aan sport. Dit zou niet mogelijk zijn zonder de inzet van heel veel vrijwilligers. Deze inzet moeten we blijven stimuleren. Het CDA vindt dat vrijwilligers bij sportverenigingen gefaciliteerd moeten (blijven) worden.

Het is belangrijk dat kinderen uit alle bevolkingsgroepen kunnen sporten. Niet alleen in de buurt, maar ook op school moet er meer aandacht komen voor sport en bewegen. Het CDA Schiedam ziet de scholen als de aangewezen instellingen om de jeugd met sporten vertrouwd te maken. In combinatie met het armoedebeleid, willen wij dat meer Schiedammers actief een sport gaan beoefenen.

Zet sport breder in dan alleen bewegen

Naast sport en bewegen is gezonde voeding een belangrijke pijler in de preventieve gezondheidszorg. Gezonde voeding draagt bij aan het voorkomen van obesitas. De

gemeente Schiedam kan hier een bijdrage aan leveren door het promoten van gezonde (sport)kantines. Daarnaast kan sport breed onder de aandacht gebracht worden door het in te zetten bij citymarketing, werkgelegenheid en het bevorderen van de lokale economie.

Maak de openbare ruimte 'beweegvriendelijk'

Het is een lokale verantwoordelijkheid om de openbare ruimte 'beweegvriendelijk' in te richten. Hiermee draagt de gemeente bij aan het verlagen van de drempel om voldoende te bewegen en zo lang als mogelijk fit en vitaal te blijven.

- Wij zien kansen voor meer openbare sportlocaties, zoals buitenfitness en bewegingstuinen. Dit geeft inwoners de kans om gratis én buiten te sporten.

Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Spel-, sport- en ontmoetingsruimten dragen bij aan preventieve gezondheidszorg, sociale ontwikkeling van kinderen en sociale ontmoeting in de buurt. We hebben te maken met het welbevinden van de hele mens. We streven dan ook naar inrichting van openbare ruimte die recht doet aan de hele mens.

De gemeente legt 'spelen in het groen' vast als ruimtelijke functie.

Speelplekken moeten functioneren als ontmoetingsplek voor jong en oud uit de hele buurt met voor de verschillende leeftijdscategorieën voorzieningen en voor mensen met en zonder beperking.

- Wij willen de groene openbare ruimte aantrekkelijker maken voor bewegen en ontmoeting. Ondersteun als gemeente collectieve oplossingen die inwoners zelf bedenken om beter voor elkaar te kunnen zorgen. Zoals het neerzetten van voldoende bankjes zodat mensen bij elkaar kunnen gaan zitten, en waar ouderen kunnen uitrusten.
- De gemeente geeft kansen aan groene buurtprojecten door bewoners zelf geïnitieerd en ontwikkeld, zoals buurttuinen, speelnatuur, etc.
- Stem het groen in de buurt af op de wensen van de bewoners. Willen bewoners hoogwaardig groen in hun buurt dan vragen we in ruil daarvoor hun bijdrage bij het onderhoud van dit groen. Het is belangrijk dat de gemeente over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door het groen ecologisch te onderhouden, bijvoorbeeld door geen chemische middelen te gebruiken.

Creëer veilige openbare ruimte

De openbare ruimte moet veilig zijn, door bijvoorbeeld voldoende verlichting en door onoverzichtelijke situaties te voorkomen. Zo zorgen we voor zelfstandige mobiliteit van kinderen en ouderen. Uitgangspunt is dat de samenleving als eerste verantwoordelijkheid neemt voor elkaar. We leren onze kinderen dat spelen in de omgeving van water gevaarlijk kan zijn, dat speelruimtes risico's met zich mee kunnen brengen en accepteren dat de gemeente niet overal een oplossing voor hoeft te bedenken.

2.5 Bereikbaarheid

Een sterke samenleving waarin we omzien naar elkaar kan niet bestaan zonder de fysieke mogelijkheid met elkaar in contact te treden. Bereikbaarheid is daarom niet alleen een ruimtelijk, maar ook een sociaal vraagstuk.

Goed openbaar vervoer

Openbaar Vervoer (OV) draagt bij aan betere bereikbaarheid. Het stelt mensen in staat om te participeren in de samenleving en draagt bij aan verbetering van de leefomgeving. Binnen stedelijk gebied zijn goede OV-voorzieningen belangrijk, onder andere om drukte en vervuiling in steden te verminderen. Ook het concentreren van woon-, werk- en studielocaties rondom vervoersknooppunten draagt hieraan bij.

- Waar goed Openbaar Vervoer niet lukt, zal het CDA Schiedam zich inzetten voor alternatieven. Wij willen met (Collectief) Vraagafhankelijk Vervoer nog beter inspelen op de vraag van de reiziger. Daarom willen wij innovatie op ICT-gebied die hierop is gericht stimuleren. Vraagafhankelijk vervoer kan ook een aanvullende functie hebben voor reguliere OV-verbindingen door reizigers op aanvraag vanuit diverse locaties naar OV-haltes te vervoeren.
- Ook nieuwe combinaties in het doelgroepenvervoer bieden mogelijkheden.
- Wij zetten ons in voor een goede aansluiting op (regionale) knooppunten. Behoud van de Intercitystatus van NS-station Schiedam Centrum is daarbij cruciaal.
- Wij vinden dat mensen met een beperking zonder hinder gebruik moeten kunnen maken van het openbaar vervoer. Daarom willen wij bijvoorbeeld alle bushaltes op een goede instaphoogte brengen.

Verkeersveiligheid

Een goede bereikbaarheid gaat hand in hand met goede verkeersveiligheid. Als mensen vrij willen bewegen moet dat wel veilig kunnen. Het CDA is daarom voorvechter van veilige verkeerssituaties met extra aandacht bij maatschappelijke locaties zoals scholen en sportclubs. Iedereen moet op een veilige manier op weg kunnen.

- Wij zijn voorstanders van vrijwilligers als verkeersbrigadier bij scholen wanneer dat de verkeersveiligheid kan bevorderen.
- Wij bepleiten een goede fysieke inpassing van maatschappelijke voorzieningen. In straten in de omgeving van deze voorzieningen worden bij voorkeur snelheidsverlagende maatregelen genomen, is voldoende verlichting (sociale veiligheid) en komen goede parkeervoorzieningen.
- Fietsen is niet alleen gezond, maar ook een goede en duurzame manier van mobiliteit. Dit vergt wel goed onderhouden fietspaden en snelfietsroutes, zeker nu het gebruik van elektrische fietsen toeneemt. De gemeente Schiedam moet daarom zorgen dat mensen van alle leeftijden die willen fietsen, dat ook op een goede en veilige manier kunnen.

2.6 Wonen in Schiedam

Voor mensen is wonen iets essentieels, zowel de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid. Voor het CDA Schiedam moet het woonbeleid gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen. Ook de kwaliteit van de buurten is van groot belang. Het stedenbouwkundig ontwerp moet goed in elkaar steken en eraan bijdragen dat mensen in een veilige, goed bereikbare en aantrekkelijke omgeving wonen. De ruimtelijke kwaliteit is van grote waarde. Slechte

huisvesting leidt tot overlast en slechte integratie van nieuwe Schiedammers in hun buurt. De herziene Woningwet biedt de mogelijkheid om huisjesmelkers aan te pakken.

- Wij zetten in op levensloopbestendige wijken, waarin kinderen vrolijk kunnen opgroeien en mensen gezond oud worden. Dat vergt goede voorzieningen (van speeltuin tot buurtcentrum) waarin recht wordt gedaan aan de diversiteit aan mensen die de samenleving kent.
- De overheid kan een grote rol spelen op het gebied van collectief en particulier opdrachtgeverschap. Wij verwachten van de gemeente dat zij ruimte biedt en open staat voor initiatieven. Door inwoners ruimte te geven zelf een rol te spelen in het bouwen van hun eigen woning of buurt, versterkt de cohesie en wordt de gemeente levendiger. Dat vraagt ook om minder regels waar dat kan. De ruimte die de nieuwe Omgevingswet hiervoor biedt willen wij aangrijpen.
- De gemeente en de woningcorporatie gaan experimenteren met vernieuwde woonvormen waarbij arbeid, wonen en zorg wordt gecombineerd ter versterking van de participatiesamenleving.
- Wij willen een effectieve aanpak van huisjesmelkers in de stad. Middels een escalatieladder heeft de gemeente diverse instrumenten in handen. Van het opleggen van een boete tot in het uiterste geval de onteigening van een pand.

Subsidies met maatschappelijk effect

Vanuit het oogpunt van rentmeesterschap investeert het CDA in duurzame woningen. Dat doen we bij voorkeur niet door individuele subsidies, maar door maatregelen die een groter maatschappelijk effect hebben. Voorbeelden hiervan zijn het investeren in duurzame maatschappelijke voorzieningen (buurtcentra, sportclubs, scholen) en collectieve voorzieningen die ten goede komen aan een duurzamere samenleving (warmtenet).

Woonbeleid

Het woonbeleid heeft raakvlakken met veel domeinen, zoals veiligheid, economie, financiën enz., want het bepaalt de samenstelling van een stad. Schiedam telt ongeveer 35.000 woningen, waarvan ongeveer 12.000 voor de sociale sector van woningcorporatie WoonPlus zijn. Dit is maar liefst bijna 35% van de woningvoorraad in Schiedam. Daarnaast vallen veel particuliere koop- of huurwoningen in het goedkope segment. In totaal valt zo'n 60 á 70 procent in het goedkope segment. Het CDA Schiedam vindt dat deze verhouding echt moet veranderen. Dit kan bereikt worden door grote herstructureringen en hiervoor dient Schiedam nu al grote plannen te maken. Alle wijken in Schiedam verdienen hierbij evenredig veel aandacht! Het toepassen van elementen uit de 'Rotterdam wet' kan hier een versterkende rol in hebben.

Naast de samenstelling van de woningvoorraad, vindt CDA Schiedam de kwaliteit in de wijken relevant. Ongeacht sociaal of particulier, de kwaliteit van de woningvoorraad, maar ook van de wijken moet vooruit. Kiezen voor kwaliteit betekent ook dat eigenaren van woningen die achterstallig onderhoud hebben ook gedwongen gaan worden hun bezit op te knappen.

Binnen het woonbeleid dient de gemeente aan specifieke doelgroepen te denken, zoals ouderen, mensen die zorg nodig hebben, of jonge starters. Voor deze groepen moet Schiedam voldoende aanbod blijven houden.

2.7 Openbare ruimte

Een leefbare stad is een stad met buurten die schoon, heel en veilig zijn en waarin het aantrekkelijk is om te vertoeven. Het CDA Schiedam wil dat de gemeente blijft werken aan

een goede kwaliteit van het openbaar gebied, in *alle* Schiedamse buurten en wijken. Dit openbare gebied bestaat onder meer uit wegen, straten, bomen, groenvakken, parken, watergangen en sport- en spelvoorzieningen. Natuurlijk delen wij de zorg die wateroverlast in delen van Schiedam tot gevolg heeft. Maar ook de wijken in Schiedam Noord verdienen de onverdeelde aandacht van het gemeentebestuur. Wij hebben geconstateerd dat de bewoners van deze wijken geconfronteerd worden met verzakkingen. Deels is daar al een oplossing voor gevonden, maar andere delen van Noord hebben die oplossing nog niet.

Het beheer en onderhoud van uw wijk of buurt kan de gemeente niet alleen. Daarvoor is ook uw hulp nodig. Wij willen daarom meer gaan samenwerken met bewoners, scholen, bedrijven en andere organisaties, en initiatieven voor de buurt ondersteunen en samen met u uitvoeren.

HOOFDSTUK 3. Familie en gezin

Families en gezinnen vormen het fundament van Nederland. Voor het CDA Schiedam is elk gezin – in welke samenstelling dan ook – belangrijk. Die gezinnen vormen het startpunt van een leven waar een ieder, als het goed is, in geborgenheid mag opgroeien. In veel gezinnen vervullen ook andere familieleden een belangrijke rol: opa's en oma's die oppassen, of een tante die in lastige tijden bijspringt. De zorg in Nederland zou ondenkbaar zijn zonder de inzet, liefde en aandacht van deze mensen, de mantelzorgers. Het CDA Schiedam heeft grote waardering voor de mantelzorgers en voelt het als een plicht om ze bij het verlenen van hun zorg te ondersteunen en waar mogelijk de taken die ze op zich hebben genomen te verlichten.

3.1 Kindvriendelijkheid

Met het grootste deel van de jongeren gaat het gelukkig hartstikke goed. Ze zijn gezond, voelen zich goed, doen naar vermogen mee op school en hebben een rijk sociaal leven. Maar dat geldt helaas niet voor ieder kind. Maatregelen dienen te worden genomen om alle kinderen een gelijke kans te geven.

Kindvriendelijke buurten

Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat kinderen veel buiten kunnen spelen: ze leren daardoor spelenderwijs samen te leven. Buitenlucht is gezond en beweging draagt bij aan het voorkomen van overgewicht. Helaas is dat laatste, vooral in steden, een steeds groter wordend probleem. Een goede inrichting van de openbare ruimte, die buiten spelen mogelijk en aantrekkelijk maakt, vindt het CDA Schiedam essentieel. Schoolpleinen, sportveldjes zoals Cruyff Courts en speelplaatsen kunnen daar een goede rol bij spelen.

Een andere voorwaarde is natuurlijk dat de buurten waarin kinderen opgroeien veilig zijn. Daarom wil het CDA Schiedam vooral in kinderrijke buurten een gerichte aanpak van alle vormen van criminaliteit en verkeersonveilige situaties.

Het CDA Schiedam:

- wil strengere handhaving van verkeersovertredingen in kinderrijke buurten en in de omgeving van (sport)parken. Hiermee draagt de gemeente zorg voor de zelfstandige mobiliteit van kinderen, door het bieden van veilige routes en oversteekvoorzieningen.
- wil dat de gemeente zorgt voor goede (ook informele) speelmogelijkheden in elke buurt, voor verschillende soorten spel en ontmoeting, voor alle leeftijden en voor kinderen met en zonder beperking. De buurt *moet* hierbij worden betrokken.
- vindt burgerinitiatieven op het gebied van spelbegeleiding, zoals speel-o-theken, speeltuinen, scouting en kindervakantiewerk van groot belang. Deze initiatieven moeten kunnen rekenen op medewerking van de gemeente.

(V)echtscheiding

Helaas kunnen niet alle ouders bij elkaar blijven. Naast dat dit voor de ouders zelf ingrijpend is, kunnen de gevolgen voor hun kinderen dit ook zijn. Zeker voor de vele kinderen die een zogenaamde vechtscheiding meemaken

Het CDA Schiedam

- komt op voor deze kinderen. Daarom is het belangrijk dat als ouders besluiten uit elkaar te gaan, zij bij de gemeente terecht kunnen voor hulp en advies om een vechtscheiding te voorkomen. Het CDA Schiedam zal de mogelijkheden bepleiten van opvoedondersteuning in moeilijke en makkelijke tijden.

Pleegzorg

In het bijzonder willen we ook de pleeggezinnen noemen. Daarin krijgen kwetsbare kinderen de kans even op adem te komen of vinden daarin zelfs een nieuw 'thuis'. Wij zien dat veel pleegouders moeite hebben om alle kosten van hun pleegkind te kunnen voldoen met de vergoeding die zij ontvangen. Hierbij blijft er vaak te weinig budget over voor goede begeleiding van het kind. Daarnaast is helaas sprake van een toenemend tekort aan pleegzorgplekken, dat naar verwachting de komende jaren ook zal toenemen. De komst van gezinshuizen, waar meerdere kinderen die al dan niet tijdelijk een andere beschermde woonomgeving kunnen krijgen, is een wenselijk alternatief gezien dit tekort.

Het CDA Schiedam:

- wil ten minste één keer per jaar, tijdens de Week van de Pleegzorg, specifieke aandacht voor pleeggezinnen.
- wil er voor zorgen dat pleegouders meer betrokken worden bij de ontwikkeling van (gemeentelijk) beleid.
- wil een reële vergoeding voor de kosten die pleegouders moeten maken.
- wil dat de gemeente de komst van gezinshuizen, als alternatief voor pleegzorg, in Schiedam stimuleert.

Uitwijkhuizen

Ter ondersteuning van ouders en hun kinderen zijn er in Schiedam uitwijkhuizen. Hier kunnen kinderen één of meerdere dag(del)en per week verblijven om in alle rust samen met begeleiders en hun ouders aan oplossingen te werken en om de vooraf gestelde doelen te behalen. De hulpvragen kunnen gaan over opvoeding, ontwikkeling of bijvoorbeeld gedrag. Het CDA Schiedam vindt deze mogelijkheid van ondersteuning, met een belangrijk rol voor de ouders, belangrijk.

Hulp

Omdat de school vaak een van de eerste plekken is waar een kind aanklopt voor hulp, is het belangrijk dat scholen de weg weten naar de lokale toegang tot jeugdhulp. Ook groeien veel kinderen op in (relatieve) armoede. Veel kinderen leven zelfs onder de armoedegrens en in slechte huizen! Dat is voor het CDA Schiedam niet acceptabel. Er is ook een groep kinderen die nauwelijks te bereiken is. Deze kinderen hebben een Oost-Europese, veelal Bulgaarse achtergrond. De gezinnen verhuizen veel, remigreren en komen weer terug. De kinderen uit deze gezinnen zijn zodoende moeilijk te traceren voor bijvoorbeeld het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het CDA Schiedam is van mening dat alle kinderen de kans moeten krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij! De gemeente zal zich moeten inspannen om alle Schiedamse kinderen mee te kunnen laten doen aan die activiteiten die hen daartoe in staat stelt.

Vooraf onder Schiedamse jongeren komt overgewicht voor. Het CDA Schiedam wil dat meer gedaan wordt om dit te bestrijden.

Om te garanderen dat elk kind de hulp krijgt die het nodig heeft, dient er een goed werkend registratiesysteem te komen. Zo wordt het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) niet altijd op de hoogte gesteld, wanneer een kind door een instelling in zorg wordt genomen of onder de zorg valt van een wijkteam. Dit behoort het CJG wel te weten! Ook het zgn. Sisa-systeem (wie/welke instantie in welk gezin bezig is en/of al bezig is geweest) kan naar de mening van het CDA Schiedam verbeterd worden.

Het CDA Schiedam wil:

- ervoor zorgen dat de gemeente er toe bijdraagt dat scholen en instellingen elkaar weten te vinden. Het CDA Schiedam bepleit, dat gemeente, jeugdhulpinstellingen en onderwijs nauw samenwerken bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventieprojecten, om bijvoorbeeld het gebruik van verdovende middelen en seksueel overschrijdend gedrag tegen te gaan.
- dat de gemeente financiële ondersteuning geeft aan kinderen uit minima-gezinnen om bijlessen te kunnen volgen. Dit om de zogenaamde 'overerfbare' armoede tegen te gaan.
- faciliteiten om armoede tegen te gaan, worden in een kindpakket samengevat zodat in een keer overzichtelijk is waar het kind recht op heeft.
- dat de gemeente integraal beleid ontwikkelt om overgewicht onder jongeren te bestrijden en tegen te gaan.
- dat de gemeente werk maakt van goed werkende registratiesystemen tussen hulpverlening, onderwijs, het CJG en andere instanties.

Licht verstandelijk beperkten

Het CDA Schiedam is van mening dat de erkenning en herkenning van licht verstandelijk beperkten (LVB) verbetering behoeft. Het aantal jongeren dat onder deze groep valt lijkt te groeien. Een ding is wel zeker: de schuldenproblematiek onder deze groep stijgt. Ook is sprake van een toenemende loverboyproblematiek.

Het CDA Schiedam wil:

- dat de gemeente onderzoek doet naar de knelpunten en problemen waar de groep LVB mee te maken heeft en beleid ontwikkelt om de geconstateerde knelpunten en problemen op te lossen. Dit beleid moet er in voorzien dat deze groep van jongs af aan (dus in een zo vroeg mogelijk stadium) meer structuur krijgen.

3.2 Onderwijs

Goed onderwijs biedt alle kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Hoewel de invloed van de gemeenten op de inhoud van het onderwijs beperkt is, moet er ook op lokaal niveau veel aandacht zijn voor onderwijs.

Het CDA Schiedam:

- vindt dat bij leerlingenvervoer het belang van het kind voorop staat. We willen daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van het regulier openbaar vervoer, bijvoorbeeld door verplaatsing van haltes of aanpassing van busroutes en -tijden.
- vindt het belangrijk dat schoolgebouwen 'fris' zijn, een goed binnenklimaat hebben en zo snel mogelijk energieneutraal zijn. Wij willen dat er een meerjarenonderhoudsplan voor alle Schiedamse scholen wordt opgesteld, waarin duurzame renovatie en het binnenklimaat een belangrijke plek innemen.
- wil alle peuterspeelzalen en kinderopvang samenvoegen tot één voorschool, zodat deze kinderen weer met elkaar spelen én leren. Wij willen dat kinderen tussen twee en vier jaar recht krijgen op een aantal dagdelen voorschool, met de mogelijkheid voor aanvullende opvang voor ouders die dat willen. Meer dan nu kan in de voorschool al aandacht zijn voor taal en ontwikkeling. Zo kan ook voor een goede overdracht van de kinderen naar de basisschool worden gezorgd.
- wil de door het Rijk opgelegde bezuinigingen om achterstanden bij kinderen in het onderwijs weg te werken, van tafel.

3.3 Samen met maatschappelijke organisaties

Het CDA Schiedam is dé partij van de samenleving en als geen ander in staat de balans te vinden tussen individuele verantwoordelijkheid en solidariteit. Inwoners, vrijwilligers, lokale ondernemers, verenigingen en geloofsgemeenschappen hebben vaak waardevolle ideeën

over de zorg voor elkaar. Daarom is een regelmatig terugkerend overleg met deze organisaties van belang.

Het CDA Schiedam wil

- het in de plannen voor het Bachplein laten opnemen van dienstverleningsruimten (voor bijv. een huisartsenpost (i.p.v. die aan de Kerklaan), apotheek, praktijk voor fysiotherapie, tandarts, dependance Vlietland ziekenhuis tenminste voor bloedafname)).
- een ontmoetingsruimte voor jongeren ontwikkelen.

Geloofsgemeenschappen

Kerken en andere religieuze instellingen, maar ook overheden hebben verschillende verantwoordelijkheden. Zij hebben echter ten minste één ding gemeen: zij dienen dezelfde mensen. Bij de ontwikkeling van beleid voor het sociaal domein is het dan ook van belang, de kennis van deze organisaties over armoede, gezinsproblematiek, verslavingen etc. te betrekken.

Het CDA Schiedam vindt ook dat de overheid alle geloofsgemeenschappen positief moet waarderen, mede vanwege de bijdrage die zij leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen. Het CDA Schiedam vindt goed en regelmatig contact dan ook belangrijk. Juist ook om gezamenlijk onwenselijke situaties, zoals huwelijksdwang, bespreekbaar te maken en te bestrijden.

Het CDA Schiedam

- wil alle religieuze instellingen betrekken bij de ontwikkeling van het jongeren- en het sociaal beleid.
- wil uithuwelijking bestrijden, door, zo nodig, een Convenant Huwelijksdwang met relevante religieuze instellingen te sluiten.

Verenigingen

Ieder kind moet kunnen sporten of zich ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Op verenigingen, gedragen door hun vrijwilligers leren jongeren dat sporten leuk is. Maar ook leren ze samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, de handen uit de mouwen te steken, respect te hebben voor gezag (trainer, scheidsrechter) en wellicht zelfs medeverantwoordelijkheid te dragen voor het beheer en onderhoud van een terrein of een gebouw. Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat jongeren die extra uitdagingen in het leven ervaren, juist bij verenigingen succeservaringen op kunnen doen. Daarom is het belangrijk dat geïnvesteerd wordt in vrijwilligers zodat zij goed om kunnen gaan met jongeren die specifieke aandacht vragen. Ook is het belangrijk dat vrijwilligers de weg weten te vinden als zij het gevoel hebben dat de situatie van een van hun jeugdleden specifieke aandacht nodig heeft.

Het CDA Schiedam:

- wil dat de gemeente coaching inkoopst ten behoeve van vrijwilligers bij verenigingen, zodat zij leren omgaan met jongeren die bijzondere aandacht nodig hebben.
- wil dat de gemeente nog meer dan voorheen sport, cultuur, onderwijs en de gemeente via combinatiefunctionarissen verbindt. Cofinanciering vanuit het Rijk is daarvoor beschikbaar.
- wil (laten) onderzoeken of het instellen van een jeugdsport- en/of jeugdcultuurfonds in Schiedam ertoe kan bijdragen de toegang tot sport en cultuur voor ieder kind te vergroten.
- wil initiatieven zoals een jeugdsportfonds en lokale armoedefondsen praktisch (administratief) ondersteunen. Zij kunnen ouders voor wie bijvoorbeeld, het lidmaatschap van een vereniging te duur is, gericht ondersteunen. Hierdoor

voorkomen we dat kinderen als gevolg van een armoedesituatie buitengesloten worden van allerlei activiteiten: *elk kind verdient kansen!*

Het staat buiten kijf, dat het instellen van een jeugdsportfonds c.a. niet ten koste mag gaan van reeds bestaande regelingen die reeds in het Schiedamse armoedebeleid zijn opgenomen.

3.4 Het gezin en de toegang tot lokale zorg

Als jongeren in meer of mindere mate een steuntje in de rug nodig hebben is het belangrijk dat dit goed gebeurt. De Schiedamse Wijkondersteuningsteams (WOT's) functioneren goed en vangen veel vragen op over zorg, welzijn, opvoeding en jeugdhulp die niet door dure specialistische hulp hoeft te worden behandeld.

Drempel omlaag

Belangrijk is dat de toegang tot zorg zo is georganiseerd dat jongeren op het juiste moment naar de meest adequate zorg worden geleid. Het CDA Schiedam vindt dat het niet uit moet maken onder welke wet de zorg valt.

Jeugdarrangementen (tot 18 jaar) hebben vaak een te korte looptijd voor de groep, omdat de jongeren die het betreft pas op latere leeftijd echt 'volwassen' worden. Het risico op terugval is erg groot. Experimenten in andere steden, om de leeftijdsgrens op rekken tot 23 jaar, tonen aan, dat de jongeren daar veel baat bij hebben. Het CDA Schiedam wil dan ook, in navolging van deze experimenten, dat de gemeente Schiedam ook de grens op 23 jaar stelt.

Het CDA Schiedam wil dat medewerkers van MEE Rotterdam Rijnmond vaker worden ingeschakeld als er sprake is van een complexe problematiek. De samenwerking met de Schiedamse huisartsen kan naar de mening van het CDA Schiedam ook verbeterd worden. De effectiviteit van de te verlenen hulp wordt, door het uitvoeren van beide acties, verhoogd.

Het is belangrijk om als gemeente te investeren in de relaties met huisartsen, kinderartsen en voogdijinstellingen om samen met hun te werken aan een transformatie van de jeugdzorg.

Het CDA Schiedam

- wil een veel betere overgang tussen de verschillende vormen van zorg en vindt dat de gemeente jongeren en hun familie daarin duidelijk en op tijd moet begeleiden.
- wil huisartsen, zorgverzekeraars en instellingen betrekken bij de versterking van lokale toegangspunten tot de zorg die nodig is. Bijvoorbeeld door het versterken van de praktijkondersteuning van huisartsen.
- wil de samenwerking tussen basisscholen en de WOT's versterken met als doel de drempel voor ouders te verlagen. Bijvoorbeeld door een periodiek overleg met leerkrachten of een spreekuur van het WOT op scholen.
- dat de gemeente er voor zorgt dat jeugdarrangementen, die nu tot een leeftijd van 18 jaar worden aangeboden, tot een leeftijd van 23 jaar zullen gaan gelden.
- wil dat de gemeente regelt dat, als er sprake is van een complexe problematiek bij een hulpvraag, medewerkers van MEE Rotterdam Rijnmond worden ingeschakeld. Indien de hulpvraag dat verlangt, dient ook WOONPLUS Schiedam te worden ingeschakeld.

Zorginstellingen

Zorginstellingen zijn voor het CDA Schiedam belangrijke partners om onze jongeren de juiste hulp en ondersteuning op het juiste moment te geven. Het CDA Schiedam vertrouwt de zorgprofessional en vindt het onwenselijk dat de gemeente op zijn en/of haar stoel gaat zitten. Het is daarbij belangrijk dat de gemeente een financieringsvorm hanteert die dit

partnerschap ondersteunt. Veel jongeren dreigen 'tussen de wal en het schip te vallen' als ze 18 worden. Vaak gaan ze dan 'over' van de Jeugdwet naar bijvoorbeeld de Zorgverzekeringswet. Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat gemeenten oog hebben voor deze situatie en hier een gerichte aanpak op ontwikkelen.

Het CDA Schiedam vindt dat er nog een wereld te winnen is door sneller maatwerk te leveren voor de juiste hulp voor het kind en onnodige bureaucratie terug te dringen. *Voor het CDA Schiedam zijn wachtlijsten in de jeugdzorg onaanvaardbaar.*

Het CDA Schiedam

- ondersteunt experimenten met nieuwe financieringsvormen en aanbestedingen waarbij de te behalen resultaten vanuit de eigen verantwoordelijkheid van zorginstellingen en professionals leidend zijn.
- wil instellingen met lokale toegangen tot zorg en welzijn samen verantwoordelijk maken voor het opstellen van een individueel 'zorgplan van aanpak' voor het moment dat een jongere meerderjarig wordt en daardoor niet meer onder de jeugdzorg valt.

HOOFDSTUK 4. Zorg voor elkaar

Het CDA Schiedam wil dat alle Schiedammers mee kunnen doen; kunnen participeren in de samenleving. Ongeacht wie je bent.

Wij zetten in op een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien, elkaar helpen wanneer dit nodig is. Wanneer extra (professionele) ondersteuning of hulp nodig is, moet goede afstemming plaatsvinden tussen de mantelzorger(s), de eventuele vrijwilliger en de professional. De ondersteuning is vraag- en persoonsgericht en daar waar aan de orde volgens het principe één gezin, één plan en één hulpverlener. Drempels voor de inzet van persoonsgebonden budget worden zoveel mogelijk weggenomen.

4.1 Preventie

Het welbevinden van mensen staat voor het CDA Schiedam centraal. Iedereen is daar in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor. De gemeente heeft daarnaast ook een rol.

- De gemeente stimuleert een gezonde levenswijze onder jong en oud. Door bijvoorbeeld te stimuleren dat in een kantine van een sportvereniging of school gezonde producten aangeboden worden. Of door bijvoorbeeld het volgen van een aanbod valpreventie voor senioren te stimuleren.
- Ook wil het CDA Schiedam dat initiatieven, die de sociale samenhang in buurten versterkt, ondersteund worden. Zo wil het CDA dat het aantal buurtcirkels in Schiedam uitgebreid wordt.

Het signaleren van beperkingen of problemen is soms lastig. Professionals worden hierin getraind.

- Het CDA wil dat ook vrijwilligers die actief zijn in het sociaal domein worden getraind in signalering, zodat zo snel mogelijk de juiste ondersteuning ingezet kan worden wanneer dit nodig is.
- Onder de groep licht verstandelijk beperkten is toenemende problematiek zichtbaar maar ontbreekt een sluitende aanpak. Van groot belang is om zo vroeg mogelijk te signaleren en een goede ondersteuning in te zetten.
- Wanneer jongeren ondersteund worden in het kader van de jeugdwet, eindigt het recht op deze zorg abrupt op het moment dat zij de 18-jarige leeftijd bereiken. Het CDA Schiedam wil dat er ruim voor de 18-jarige leeftijd samen met de jongere wordt gekeken op welke manier de zorg kan worden voortgezet ingeval dit nodig is, zodat er geen gat valt zodra de jongere 18 jaar wordt.

4.2 Persoonlijke kracht

Zonder uit het oog te verliezen wat mensen niet of niet helemaal kunnen, gaat het CDA uit van de 'eigen kracht' van de Schiedammers. Schiedammers zijn aanpakkers, die zichzelf veelal goed kunnen redden en elkaar willen helpen. Vaak weet een 'naaste' (een ouder, een kind of familielid, een vriend(in), een buur of buurtbewoners) als beste welke ondersteuning of welke aanpak in bepaalde omstandigheden het meest passend is.

- Daarom vindt het CDA Schiedam het belangrijk dat Schiedammers gestimuleerd worden voorstellen te doen om zelf de zorg in hun omgeving te organiseren als alternatief voor zorg die door de gemeente is ingekocht. Dit kan met ondersteuning door subsidie in het kader van 'Right to Challenge'. Het is natuurlijk wel belangrijk dat hierbij ook altijd de kwaliteit goed geborgd is.

4.3 Aanpak laaggeletterdheid

17% van de Schiedammers is laaggeletterd. Het CDA Schiedam vindt dit onacceptabel. Laaggeletterdheid -in welke vorm dan ook- heeft tot gevolg dat mensen onvoldoende kunnen meedoen in de samenleving en heeft veel meer negatieve consequenties.

- We willen dat de gemeente samen met partners zoals werkgevers en het onderwijs intensiever in zet op het signaleren en de aanpak van laaggeletterdheid.
- Het CDA is er groot voorstander van dat de begeleiding bij inburgering van nieuwe migranten weer op gemeentelijk niveau belegd wordt. Wij willen dat nieuwe migranten de Nederlandse taal zo spoedig mogelijk leren en dat de gemeente verantwoordelijk is voor de toeleiding naar taalonderwijs.

4.4 Passende voorzieningen

Mensen moeten steeds langer zelfstandig blijven wonen of na bijvoorbeeld een ziekenhuisopname of verblijf in een psychiatrische instelling zo spoedig mogelijk weer naar huis. Wanneer dit betekent dat men zo lang mogelijk zelfstandig en waardig in de eigen omgeving kan blijven, dan juichen wij dit natuurlijk toe. Maar soms is dit niet het geval. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat Schiedammers de mogelijkheid krijgen zo lang mogelijk in prettige omstandigheid zelfstandig te leven.

- Dit betekent dat er voldoende voorzieningen in bepaalde buurten waar veel senioren wonen moeten zijn. Ook willen we dat de gemeente flexibel omgaat met bepaalde bouwconcepten die het 'mantel zorgen' mogelijk maken.
- Daarnaast wil het CDA Schiedam de wijkbus introduceren. Deze bus is bestemd voor ouderen en/of mindervaliden die niet zelf voor vervoer kunnen zorgen en wordt bemenst door vrijwilligers. Gebruikers van de bus betalen hier een vergoeding voor.

CDA Schiedam vindt dat het Vlietland Ziekenhuis een volwaardig regionaal ziekenhuis moet zijn. Dat betekent een ziekenhuis voor iedereen waar je altijd terecht kunt. Het CDA zal zich dan ook blijven inzetten voor de Spoedeisende Hulp en geboortezorg.

In het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking hebben gemeenten er een aantal taken bij gekregen. Mensen met een beperking mogen als gevolg van deze beperking geen belemmeringen ondervinden bij hun deelname aan de samenleving.

- Het CDA wil dat de gemeente in nauwe samenspraak met ervaringsdeskundigen een meerjarenplan opstelt om hindernissen/belemmeringen op te heffen.

4.5 Omzien naar elkaar

Het CDA Schiedam heeft enorme waardering voor de vele mantelzorgers in onze stad. De mantelzorger is vertrouwd met degene die verzorging/ondersteuning nodig heeft en is vaak de meest wenselijke, vertrouwde persoon om deze verzorging/ondersteuning te bieden. Soms is het de mantelzorger echter ook even te veel of zijn er grenzen aan zijn/haar inzet omdat de mantelzorger simpelweg ook op leeftijd of niet vitaal is. Het CDA Schiedam wil dat er meer oog is voor de draagkracht en de positie van de mantelzorger.

- Zo willen wij dat de mantelzorger in principe altijd bij (in ieder geval) het keukentafelgesprek aanwezig is en dat de groep mantelzorgers mee kan praten over het gemeentelijk beleid.
- Daarnaast willen we het aantal voorzieningen voor respijtzorg uitbreiden. Respijtzorg is zorg die -vaak tijdelijk- geboden wordt om de mantelzorger even te ontlasten en

'op adem te laten komen'. Ook willen we dat de professionele ondersteuning van mantelzorgers verbeterd wordt.

De menselijke maat centraal

Wie grotendeels afhankelijk is van zorg heeft de mogelijkheid dat zelf te regelen en naar eigen inzicht vorm te geven. Bovendien verloopt financiering van zorg dan niet via zorginstellingen, maar vindt plaats vanuit de vraag van mensen die zorg nodig hebben. CDA Schiedam is om deze redenen groot voorstander van persoonsvolgende bekostiging, zoals het persoonsgebonden budget. Zo beschermen we de menselijke maat in de zorg.

- Daarom wil CDA Schiedam dat de mogelijkheden voor een gezinsgebonden budget, het GGB worden onderzocht. De zorg en voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk blijven. Door het vragen van een eigen bijdrage kan er langer zorg worden geboden van een beperkt budget.

Maar als de eigen bijdragen van mensen te hoog worden, kan dat zorgmijding veroorzaken. Het CDA staat voor zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Waar mogelijk organiseert de gemeente een vangnet voor mensen met een smalle beurs, en voert ze waar mogelijk gericht beleid om de eigen bijdragen naar draagkracht te heffen. Hierbij hebben wij in het bijzonder oog voor de middeninkomens die vaak net buiten alle regelingen vallen.

CDA Schiedam pleit voor meer maatwerk voor mensen met een inkomen net boven de minimumgrens. Te vaak wordt het inkomen als uitgangspunt genomen voor de inzet van zorg(regelingen) en wordt er onvoldoende gekeken naar de context waarin het gezin verkeert.

Senioren

Het aantal oudere Schiedammers zal de komende jaren weer toenemen. Veel senioren zijn vitaal en actief in het vrijwilligerswerk, het verenigingsleven en betekenen ook veel voor hun naaste omgeving. Senioren zijn goud waard! CDA Schiedam wil stimuleren dat deze groep actief blijft en deel blijft nemen aan de samenleving.

- CDA Schiedam stelt voor om alle mensen die de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken een informatiepakket te geven, waarmee zij worden gestimuleerd als vrijwilliger hun talent en kennis in te zetten voor de Schiedammers.

Ook senioren moeten volwaardig mee kunnen (blijven) doen aan de samenleving. Het CDA wil dat Schiedam een seniorvriendelijke gemeente is.

- Van belang is een veilige leefomgeving met voorzieningen dichtbij. Dat betekent bijvoorbeeld het gebruiksvriendelijker maken van huidige wooncomplexen door onder andere aanpassingen voor rolstoelen of scootmobielen (of plekken voor opladen en parkeren van scootmobielen).
- Daarnaast pleit CDA Schiedam voor meer woonvormen met menswaardige zorg.

De zorg en aandacht voor senioren is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. We moeten omzien naar elkaar. Eenzaamheid is in Schiedam een groot probleem, daarom moeten we senioren ook stimuleren en helpen met het zoeken naar een sociaal netwerk.

- CDA Schiedam vindt daarnaast dat er meer tijd moet zijn voor menswaardige zorg waar bijvoorbeeld bij de huishoudelijke hulp er meer ruimte moet zijn voor een praatje en of een kopje koffie.

Om goed voorbereid te zijn op de toekomst moet de gemeente nu in overleg gaan met seniorenorganisaties om te horen wat belangrijk is voor de zorg van later. Hoe kunnen we de ouderen beter ondersteunen in het kader van de digitalisering, zoals bijvoorbeeld bij de belastingaangifte? Of hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat dementerenden zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen in de samenleving?

- De toenemende digitalisering is voor velen, waaronder ouderen, een probleem. Er zijn veel ouderen die niet goed met de computer kunnen werken, maar er is een groot aantal ouderen dat dat helemaal niet kan. CDA Schiedam vindt dat er een goede ondersteuning aangeboden moet worden. Daarnaast moet er aandacht zijn voor hulp ter verbetering van digitale kennis.

Aanpak eenzaamheid

Volgens de GGD enquête geeft bijna de helft van de Schiedammers aan zich wel eens eenzaam te voelen. Eenzaamheid komt in alle leeftijdscategorieën voor en heeft voor een ieder een andere betekenis. Om eenzaamheid tegen te gaan wil het CDA inzetten op het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden. Belangrijk is dat vrijwilligers en professionals tijdig (leren) signaleren wanneer eenzaamheid zorgwekkende vormen aan gaat nemen zodat tijdig informele ondersteuning of zo nodig professionele interventies in gang worden gezet.

- Het bestrijden van eenzaamheid moet een speerpunt van gemeentelijk beleid blijven met specifieke aandacht voor jongeren.

4.6 Samenwerking met professionals

De gemeente werkt met zeer veel verschillende organisaties samen op het terrein van welzijn en zorg. Integraal werken is dan ook belangrijk omdat problemen met gezondheid verschillende oorzaken kan hebben: bijvoorbeeld gebrek aan werk, financiële problemen of eenzaamheid (etc.). Het is voor CDA Schiedam dan ook van belang dat de wijkondersteuningsteams zich verder blijven ontwikkelen om de integrale aanpak te borgen en wijkgericht te blijven werken. Ook de samenwerking met huisartsen, wijkverpleegkundigen en zorgverzekeraar is hard nodig om samen te zorgen voor goede laagdrempelige zorg.

De problematiek rondom verwarde personen wordt steeds groter. Het landelijk aanjaagteam geeft aan dat het gaat om mensen met verschillende aandoeningen en beperkingen (bijvoorbeeld psychiatrische klachten of verslaving) en verschillende levensproblemen (bijvoorbeeld schulden of verlies van dierbaren), die grip op hun leven (dreigen) te verliezen. Samen met de regio moet er een 24-uursopvang beschikbaar komen.

- CDA Schiedam wil een plan van aanpak verwarde personen voor Schiedam in samenwerking met de regio. Ook op het gebied van preventie. De veiligheid van de verwarde persoon maar ook zijn omgeving zijn belangrijke aandachtspunten.

Zingeving is een wezenlijk aspect van het menselijk functioneren. Daarom behoort zingeving een integraal onderdeel van goede op de persoon afgestemde gezondheidszorg te zijn. CDA Schiedam vindt dat hiervoor te weinig aandacht is.

- Er moet een hernieuwde impuls gegeven worden bij de zorgaanbieders om zingeving in de dagelijkse zorgverlening goed te borgen.

4.7 Bekostiging en organisatie van de zorg

De gemeenten hebben de afgelopen jaren extra taken erbij gekregen op het terrein van de

(jeugd)zorg en werk, met forse bezuinigingen. De opgave voor gemeenten is om zorg te leveren voor het geld dat ze daarvoor krijgt. Voor ons is het uitgangspunt: Rijksgeld voor de zorg gaat naar de zorg.

De gemeente Schiedam heeft een collectieve zorgverzekering afgesloten met zorgverzekeraar DSW om mensen met een laag inkomen tegemoet te komen.

Deze tegemoetkoming moet wel in een eerlijke verhouding staan tot kosten van mensen die net buiten de regeling vallen. (discussiepunt). Om de deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering te vergroten betaalt de gemeente daarbij zonnodig een deel van de premie, zoals wettelijk verplicht.

De komende jaren zal het budget voor de zorg onder druk blijven staan. Het is daarom zaak om eventuele overschotten deels in te zetten voor innovatie in de zorg. Daarmee kan er straks ook echt voor minder geld goede zorg worden geleverd.

- CDA Schiedam vindt dat de gemeente de zorg- en welzijnsinstellingen meer moet stimuleren te innoveren. We steunen daarin ook het gebruik van technologie ter ondersteuning of verbetering van de gezondheid en de gezondheidszorg (e-health). Patiënten en cliënten zijn dankzij e-health in staat om meer regie te nemen over hun zorg.

De gemeente werkt samen met verschillende partners integraal aan de extra zorgtaken. Dat betekent op het gebied van (jeugd)zorg en werk (participatie) dat de instellingen elkaar moeten weten te vinden en niet meer alleen naar hun eigen domein kijken. Dit vraagt nog heel veel aandacht. Ook als het gaat om de financiën ("ontschotten").

Organisatie van de zorg

Gemeenten worden vaak op verschillende manieren geadviseerd op het gebied van zorg en welzijn. Het is van belang dat ook ervaringsdeskundigen en/of professionals geraadpleegd worden, die bijvoorbeeld vanuit de thuiszorg bij de mensen over de vloer komen en ook een observerende rol spelen om zorg op maat te regelen. Zij kunnen de gemeente het beste uitleggen hoe ze de zorg ervaren en wat er nog aan schort. Juist daarom is het van belang dat zij niet alleen adviseren over nieuwe voorstellen maar ook over de uitvoering van het bestaande beleid. Ook bij de dagelijkse praktijk zoals de keukentafelgesprekken is (onafhankelijke) klantondersteuning wenselijk.

Regeldruk in de zorg

Door de veelvoud van (gemeentelijke) formulieren en procedures zien mensen vaak door de bomen het 'sociale bos' niet meer. Ze weten vaak ook niet waar ze wel of geen recht op hebben. Naast een betere toegankelijkheid van de gemeentelijke organisatie op de website ziet het CDA graag meer afstemming tussen formele en informele instanties. Een overzicht van zowel formele als informele instanties, wie doet wat, zodat er meer integraal gewerkt wordt en optimaal gebruik wordt gemaakt van ieders kennis en kunde. Dat komt ten goede aan de mensen die een hulpvraag hebben. Als je de zorg beter organiseert aan de voorkant, bespaart dat niet alleen kosten van dure zorgvoorzieningen, maar voorkomt het bovenal teleurstelling bij bewoners en kunnen we vroegtijdig aan de slag.

- CDA Schiedam wil meer samenwerking met een formulierenbrigade waarin ervaringsdeskundigen adviseren bij het vereenvoudigen van de bestaande formulieren. Maar ook regels worden verzameld die geschrapt kunnen worden en formulieren die eenvoudiger gemaakt kunnen worden.

4.8 Armoedebestrijding

Armoede is soms zichtbaar, maar vaak ook verborgen. Armoede betekent vooral niet meedoen. Niet mee kunnen doen vanwege geldgebrek en schaamte, wat vaak isolement en

dus eenzaamheid tot gevolg heeft. Armoede heeft diverse oorzaken en vaak een samenloop van omstandigheden. Voorbeelden hiervan zijn het maken van verkeerde keuzes, echtscheidingen, huizen die onder water staan, niet goed met geld om kunnen gaan of eenvoudigweg niet goed mee kunnen in onze maatschappij die steeds ingewikkelder geworden is. Vaak is er ook gewoon sprake van pech, bijvoorbeeld ontslagen worden en geen baan meer kunnen vinden of ziek worden en geen goede ziektekostenverzekering hebben. Iets wat zzp'ers of flexkrachten nog wel eens overkomt.

Gemeenten hebben een belangrijke taak op het gebied van armoedebestrijding. Zij kunnen maatwerk bieden. Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat kinderen de kans moeten hebben kind te zijn. Zij mogen niet de dupe worden van de problemen van hun ouder(s). Daarom willen wij betere schuldhulpverlening, zodat mensen die in de schulden raken er sneller weer uitkomen en ook uit de schulden blijven.

Het CDA Schiedam

- wil dat de gemeente zich meer inzet om vroegtijdig armoede te signaleren.
- wil dat de gemeente in het kader van de veranderingen in de zorg rekening moet houden met een stapeling van (zorg)kosten.
- wil dat de gemeente het basisbudgetbeheer blijft stimuleren. Het basisbudgetbeheer zorgt ervoor dat alle vaste lasten, zoals huur, zorgverzekering en gas, water en licht, op voorhand al worden ingehouden op iemands uitkering of salaris.

We zien we door alle veranderingen in de zorg en het langer zelfstandig thuiswonen dat er veel gevraagd wordt van mensen. Sommigen hebben daardoor steeds meer moeite zelfredzaam te zijn. Aantallen dak- en thuislozen groeien, daar zitten ook steeds meer ggz-cliënten en jongeren met een beperking bij.

Het CDA Schiedam

- vindt dat hiermee rekening moet worden gehouden bij de toelating tot schuldhulpverlening als ook het voortraject om in aanmerking te komen voor schuldhulpverlening.
- wil dat er meer aandacht voor nazorg moet zijn.
- vindt een persoons en/of gezinsgerichte aanpak gericht op een oplossing van groot belang. Niet alleen voor degenen die vallen binnen het stramien van schuldhulpverlening, maar juist ook voor degenen die om wat voor reden dan ook daar niet onder vallen, maar wel in (stille) armoede leven.

HOOFDSTUK 5. Eerlijke economie

Het CDA Schiedam streeft naar een eerlijke economie. En wil dat iedereen de kans krijgt om met zijn talenten een eerlijk inkomen te verwerven.

Maar eerlijke economie betekent ook rekening houden met leefbaarheid en de leefomgeving. Ondernemers werken dan ook, waar dat kan samen met onderwijsinstellingen en overheden. In een eerlijke economie wordt ook rekening gehouden met de andere taken die mensen naast hun werk in het leven hebben: zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere zorgtaken. Kortom, het CDA Schiedam wil goed zorgen voor wat van waarde is, de lokale economie stimuleren en de Schiedamse werkgelegenheid laten groeien. Het CDA Schiedam vindt dat de gemeente:

- randvoorwaarden moet scheppen voor een gezonde lokale economie
- bedrijven moet ondersteunen door bijvoorbeeld de regeldruk te verminderen of een gunstig vergunningenbeleid te voeren.

5.1 Werkgelegenheid

Werkgeversservicepunten van de gemeente dienen de aanjagers te zijn van duurzame werkgelegenheid. Samen met bedrijven dient creatief te worden gezocht naar vormen van werkgelegenheid en praktische opleiding en naar de juiste mensen daarbij. De gemeente kan zodoende de werkgelegenheid bevorderen. De gemeente dient ruimte en voorrang te geven aan bedrijven met veel werkgelegenheid.

De gemeente helpt bedrijven door ruimte te vinden voor om- en bijscholing van (aankomend) personeel, zo dicht mogelijk bij de bedrijven, of via een goede vervoersverbinding.

Het CDA Schiedam wil:

- werkgelegenheid in Schiedam met enige regelmaat op de agenda van raadscommissie en gemeenteraad (laten) plaatsen. Daaraan dienen werkbezoeken gekoppeld te worden aan (de) Schiedamse bedrijven.
- werklozen stimuleren die zelfstandig ondernemer willen zijn. De kosten worden uit het re-integratiebudget, of - achteraf - uit bespaarde uitkeringen bestreden.
- bevorderen dat bestaande ondernemers hun kennis en ervaring beschikbaar stellen om startende ondernemers te kunnen bijstaan.

Iedereen aan het werk

Het CDA Schiedam juicht het toe wanneer mensen in een uitkeringssituatie een tegenprestatie leveren. Wie geen betaald werk verricht, kan op andere manieren een maatschappelijke bijdrage leveren. Zodoende doet iedereen mee en mag zijn of haar talent inzetten en daarvoor erkenning krijgen. Geen mogelijkheid wordt onbenut gelaten om mensen werk of een bijdrage te laten verrichten, zo nodig gelijktijdig met het oplossen van andere (zorg)problemen.

Het CDA Schiedam wil:

- inzetten op duurzaam werk. Tijdelijke arbeidsplaatsen moeten altijd perspectief bieden op een vervolg.
- creatieve vormen, om mensen aan het werk te helpen, ondersteunen. De gemeente kan, bijvoorbeeld, het inkomen aanvullen tot bijstandsniveau wanneer iemand een parttime baan heeft gevonden.
- binnen de regels zoeken naar meer flexibiliteit. Iemand die een tijdelijke werkervaringsplek had moet daarna, nu nog, weer opnieuw bijstand aanvragen. Van die rompslomp wil het CDA Schiedam af; dit stimuleert niet dat mensen een baan gaan zoeken.

- de regelingen (loonkostensubsidie of loondispensatie) waarop werkgevers een beroep kunnen doen wanneer zij mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen versterken en vereenvoudigen. Hierin moet de gemeente het goede voorbeeld geven.
- een vrijstelling van de sollicitatieplicht voor werkzoekenden boven de 60 jaar die structureel en gedurende meerdere dagen per week vrijwilligerswerk doen of mantelzorg bieden.

Werk en participatie

Met de Participatiewet zijn gemeenten meer verantwoordelijk gemaakt voor het toeleiden naar werk. De wetgeving kent evenwel nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak mogelijk maken, onder andere bij het geven van bonussen bij werk met inzet van uitkeringen. Het CDA wil zich inzetten voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen en willen. Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten.

De gemeenten staan door de Participatiewet voor een grote opgave met werkgevers, UWV, onderwijs, WSW-bedrijf en particuliere organisaties als uitzendbureaus. Ook voor mensen waar betaald werk een brug te ver is, is participatie van belang. Voor ons is de tegenprestatie dan een middel om mensen te activeren die nu wel een uitkering ontvangen, maar verder niet participeren of niet kunnen participeren door de regelgeving.

Het CDA Schiedam

- vindt dat het mogelijk moet zijn om naast een uitkering bij te verdienen. Dit schept ook weer mogelijkheden tot het verkrijgen van een nieuwe baan. Hierdoor worden mensen actiever en dat is beter voor henzelf, hun omgeving en ook voor de samenleving.
- wil voorkomen dat jongeren tussen wal en schip belanden. Daarom is extra aandacht nodig voor beschermt werk en voor de aansluiting van jongeren naar de arbeidsmarkt die van het PRO/VSO-onderwijs komen.

Korte metten met fraude

Jaarlijks vinden er in Nederland tienduizenden gevallen van uitkerings- en zorgfraude plaats. Dat is onverteerbaar voor alle mensen die zich wel aan de regels houden en zij die met de premies de uitkeringen bij elkaar sparen. Fraude is diefstal van de gemeenschap. Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat zorggeld terecht komt bij de mensen die het nodig hebben. Fraude met zorggelden ondermijnt het zorgstelsel, maar ook de solidariteit en het vertrouwen in mensen die in de zorg werken.

Het CDA Schiedam:

- wil dat er meer capaciteit wordt vrijgemaakt voor het opsporen en vervolgen van profiteurs en fraudeurs. Dat kan bovendien helpen om het onderscheid tussen fraude en administratieve fouten bij uitkeringsgerechtigden te kunnen vaststellen. Bij werkelijke fraude dient wat het CDA Schiedam betreft ook vaker strafrechtelijke vervolging plaats te vinden.
- vindt dat er een vervolg moet komen op de preventieve aanpak van de gemeente als gevolg van de pilot zorgfraude. Daarbij moet naast fouten en fraude ook aandacht zijn voor de kwaliteit van zorg en ondersteuning.

Woonomstandigheden voor arbeidsmigranten

Voor sommige bedrijfstakken zijn arbeidsmigranten onmisbaar. De woonomstandigheden van die arbeidsmigranten zijn een zaak van de gemeente. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen arbeiders die hier tijdelijk (kort en lang) verblijven, en arbeiders die zich hier

willen vestigen. De gemeente moet die laatste groep stimuleren om zich als inwoner in te schrijven.

Voor kort blijvende arbeidskrachten zijn pensions geschikt, mits registratie, beheer en toegang tot taallessen gegarandeerd zijn. Voor mensen die langer blijven moet onderzocht worden of het mogelijk is leegstaande woningen toe te wijzen als arbeidsmigranten-woning met kamerverhuur. Met inbegrip van het maken van afspraken over huishoudregels en extern gebouwenbeheer.

5.2 Bedrijvigheid en ondernemerschap

Voor het CDA Schiedam zijn familiebedrijven en MKB-bedrijven de motoren waar de samenleving op draait. Daarbij dragen bedrijvigheid en ondernemerschap bij aan de vitaliteit en de leefbaarheid van de stad. Het CDA Schiedam waardeert het ondernemerschap, in het bijzonder het sociaal ondernemerschap, en wil dat waar mogelijk in de verschillende bedrijfsfasen stimuleren, vooral de huisvesting. Daarnaast is *kennisdelen* vandaag de dag van groot belang. Startende jonge ondernemers wisselen graag kennis uit, maar delen ook voorzieningen. Dit om kosten te drukken en aanvullende diensten te kunnen verlenen. Het CDA Schiedam wil hen ondersteunen en andere ondernemers stimuleren om te groeien.

Het CDA Schiedam wil:

- samen met banken en lokale vastgoedeigenaren het gebruik van leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheids panden bevorderen om startende en kleine ondernemers te huisvesten.
- een ondernemershuis oprichten, waar ook een gemeentelijk ondernemersloket deel van uitmaakt.
- dat de gemeente de helpende hand biedt, als samenwerking niet vanzelf van de grond komt. Dit in navolging van bijvoorbeeld de Bedrijfs Investerings Zones (BIZ) Vijfsluizen.

Regionale economische samenwerking

Omdat mensen zich over gemeentegrenzen heen bewegen moeten gemeenten meer de handen ineen slaan. Samenwerken maakt sterk en trekt investeerders aan. Voor het scheppen van een optimaal economisch klimaat moeten gemeenten samenwerken. Belangrijk is wel dat gemeenten vanuit een cultuur van vertrouwen op zoek gaan naar werkbare vormen die ruimte laten aan verschil en variëteit. Want wat voor de ene gemeente goed werkt, werkt elders niet.

Het CDA Schiedam wil:

- dat de regionale economie een belangrijk onderdeel is bij het opstellen van een omgevingsvisie.
- samen met ondernemers en het onderwijs een gezamenlijke visie opstellen voor de regionale economie.
- onderwijsinstellingen en andere partijen, zoals vervoerders, actief bij het gemeentelijk én regionaal samenwerkingsbeleid betrekken.

Ruimte geven

Economische vitaliteit van handel en productie kan worden bereikt door partijen bij elkaar te brengen, samen op te trekken en ruimte te geven aan initiatieven van mensen. Daarnaast is het essentieel dat de regelgeving meebeweegt met de economie.

Kansen benutten

Met de nieuwe omgevingswet kan de gemeenteraad zich nadrukkelijk richten op een toekomstvisie voor de gemeente, gebaseerd op de optimale economische kansen van Schiedam.

Betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van een omgevingsvisie is vanzelfsprekend. Het CDA Schiedam wil van ondernemers weten, welke belemmeringen zij ondervinden en deze wegnemen.

Het CDA Schiedam wil:

- experimenteren om ondernemerschap optimale kansen te geven. Regelgeving vanuit de ruimtelijke ordening kan dan soms in de weg zitten. Daarom wil het CDA Schiedam de regels creatief toepassen, op het moment dat flexibel ondernemerschap dat vraagt in het economisch belang van de gemeente. In het bijzonder heeft het CDA Schiedam hierbij de Schiedamse binnenstad voor ogen.
- de ondernemer meer ruimte geven om te ondernemen. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels in bijvoorbeeld bestemmingsplannen.
- dat het tijdelijk gebruik van bestaande bouw, of het toestaan van nieuwbouw zonder dat dit direct prijs-opstuwend werkt voor zittende ondernemers, past binnen een gunstig ondernemersklimaat.
- leegstaande panden in winkelgebieden benutten door er bijvoorbeeld openbare toiletten of fietsenstallingen in te maken.

Vakonderwijs: Ambachtelijkheid 3.0

Lokale overheden kunnen stimuleren dat het onderwijs voor ambachten (vmbo-mbo-hbo) goed toegankelijk is en samenwerkt met het bedrijfsleven. De gemeente is daarbij vooral aanjager en tussenpersoon. Daarnaast kan de gemeente inzetten op mogelijkheden om nabij bedrijven(terreinen) ruimtes beschikbaar te stellen voor stageplaatsen en/of doorontwikkelmogelijkheden voor bestaand ambachtelijk personeel.

Een gildestructuur geeft economische voordelen voor bedrijven (meesters) én leerlingen (gezellen). Ook hier kan de gemeente een stimulerende en verbindende rol spelen.

Het CDA Schiedam wil:

- ruimte voor afspraken met het bedrijfsleven, dat, bij indienstneming van werklozen, de 'winst' voor gemeenten deels wordt gebruikt voor investeringen in vakonderwijs.
- ruimte voor opleiden in en nabij bedrijven(terreinen). Dit betekent mogelijk aanpassingen van bestemmingsplannen en/of gebruik van leegstaande panden.
- meer ambassadeurschap van bedrijven voor vakonderwijs.
- dat de gemeente voor voldoende werkervaringsplaatsen zorgt via aanbestedingseisen (maken van afspraken om binnen een aanbesteding mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie aan werkervaring te helpen) en via de eigen organisatie.

Mobiliteit

Van oudsher richten bedrijven zich op plekken die goed bereikbaar zijn.

Ontwikkelingen als het toenemend bezit en gebruik van elektrische fietsen, reguliere arbeid van mensen met een beperking en flexibele werktijden brengen andere bereikbaarheidseisen met zich mee. Daarbij dient te worden gedacht aan snelfietspaden en passend openbaar vervoer dat ook 's morgens vroeg en 's avonds laat rijdt.

Het CDA Schiedam wil:

- zich de komende jaren inzetten voor slimme mobiliteit. Slim reizen is flexibel, effectief en duurzaam. Innovaties en nieuwe technologieën voor mobiliteit moeten volop worden benut.
- onderzoeken of Venstertijden, die nu al worden gehanteerd voor toeleveranciers aan winkels in de binnenstad, ook op andere wijzen kunnen worden ingezet. Bijvoorbeeld om consumenten de gelegenheid te geven snel een boodschap in de binnenstad te doen. Of om pakjesbezorging te reguleren op drukke plekken.

- dat openbare en overdekte fietsenstallingen ook toegankelijk zijn voor andere, vergelijkbare, vervoersmiddelen.

5.3 Duurzaamheid

In een eerlijke economie gaat het om meer dan groene energie, afvalrecycling en energiebewustzijn. Het gaat ook om een duurzame arbeidsmarkt die zich laat kenmerken door goed en nabij (vak)onderwijs waar het leren van vaardigheden hoog in het vaandel staat.

Van onderop

Een duurzame toekomst vraagt om een forse investering in de economie en infrastructuur van ons land. Daarnaast wil het CDA Schiedam vooral aansluiten bij initiatieven van bewoners, instellingen en ondernemers, en hen de ruimte bieden.

Het CDA Schiedam zou graag zien dat meer Schiedammers meedoen met acties voor het plaatsen van zonnepanelen. Wordt de lage deelname veroorzaakt omdat het de burgers te veel moeite kost aan een actie mee te doen? De gemeente dient hier aandacht aan te besteden. Dit kan volgens het CDA Schiedam door een informatieloket te openen, waar de burger met al zijn vragen over duurzaamheid terecht kan en desgewenst geholpen wordt bij het indienen van aanvragen c.a..

Het CDA Schiedam wil:

- dat gekozen wordt voor het bouwen van bedrijfspanden die op een goed moment weer omgevormd kunnen worden naar nieuwe toepassingen of duurzaam afgebroken kunnen worden.
- dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Duurzaamheid dient in het aanbestedingsbeleid opgenomen te blijven en/of beter te worden verankerd. Groene energie dient te worden ingekocht en zonnepanelen dienen op het Stadskantoor te worden geplaatst.
- zich er voor inzetten dat alle woningen, bedrijven en gebouwen vóór het jaar 2035 duurzaam zijn geïsoleerd (bijvoorbeeld bij woningverbetering).
- binnen vijf jaar het gemeentelijk vastgoed verduurzamen, waardoor dit voldoet aan de bepalingen van de Wet milieubeheer.
- dat de gemeente meer voorlichting gaat geven.
- dat er onderzoek wordt gedaan om het mogelijk te maken dat nog voor het einde van de raadsperiode 2018-2022 kan worden begonnen het aantal aansluitingen op het Schiedamse gasnet te verkleinen. De mogelijkheden voor het verkrijgen van subsidie voor de Schiedamse burgers die willen omschakelen naar alleen een elektrische aansluiting voor hun woning, dient in dit onderzoek te worden meegenomen.
- dat de gemeente, voor de bij de gemeentelijke organisatie in gebruik zijnde gebouwen, tot het moment is aangebroken dat de gemeentelijke organisatie van het gasnet wordt afgekoppeld, gas wordt afgenomen dat verkregen wordt uit restafval.
- dat de gemeente in de openbare ruimte banken plaats en beschoeiingen gebruikt, die gemaakt zijn van afval.
- dat de gemeente ook andere partijen dan alleen Woonplus interesseert voor en enthousiasmeert te doen aan Greendeal.

Klimaatbeleid

Het CDA Schiedam onderschrijft de afspraken die eind 2015 zijn gemaakt op de klimaatconferentie in Parijs. Er is duidelijk een meerjarenplan nodig om opwarming van de aarde in ieder geval te beperken. Hoe richten wij dan onze stad Schiedam klimaatbestendig in voor de toekomst, waar ook de slappe klei- en veenlagen een cruciale rol speelt?

Het planbureau voor de leefomgeving verwacht hoge maatschappelijke kosten door bodemdaling. Daar komen nog extra investeringen bij ter voorkoming van wateroverlast.

Het CDA Schiedam wil:

- de bodemopbouw en waterhuishouding in kaart (laten) brengen. Dit is belangrijk voor de verdere inrichting van de stad.
- dat Schiedam moet blijven samenwerken met andere gemeenten en marktpartijen om kennis te delen en innovatieve oplossingen te blijven stimuleren.

Meer groen in de wijken heeft tal van voordelen. Groen verbetert de kwaliteit van de leefomgeving. Gezinnen vinden het ook prettig om in een groene wijk te wonen. Kinderen horen in een gezonde omgeving te spreken en op te groeien. Groen in de wijk kan ook voor fijnstofreductie zorgen, hittevorming verminderen en een belangrijke rol spelen in de opvang van water (klimaatadaptatie).

Het is het CDA Schiedam opgevallen dat in sommige wijken/buurtten geen enkele gemeenschappelijke waarde aan de buitenruimte wordt gegeven. Dit moet veranderen wil de aandacht niet nog verder verslappen!

Het CDA Schiedam wil:

- daarom meer groene ruimte. Bijvoorbeeld een combinatie van openbaar groen en tuinen. Deze combinatie moet voor alle nieuwbouwprojecten gaan gelden. Ook bij de herinrichting van de openbare ruimte kan hier rekening mee gehouden worden.
- meer Schiedammers burgers bij de buitenruimte betrekken. Dit is van belang, om de Schiedammers te laten ervaren dat deze ruimte van ons allemaal is, dus ook van het individu.

Energietransitie

'De wereld mooier achterlaten dan dat we haar aantreffen', ofwel goed 'rentmeesterschap' vormt de kern van de CDA-visie op energietransitie. Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie. Nederland loopt ver achter op de doelstellingen voor duurzame energie en behoort tot de hekkensluiters in de EU. Slechts 5 procent van het energieverbruik wordt opgewekt met hernieuwbare, duurzame energie: een probleem dat op lokaal niveau opgelost moet worden!

Het CDA Schiedam is van oudsher de partij van het maatschappelijk initiatief en het zo laag mogelijk in de samenleving neerleggen van verantwoordelijkheden. Ook op het gebied van energietransitie is lokaal maatwerk de sleutel.

De meerwaarde vanuit het CDA-gedachtegoed is om vanuit de samenleving zelf - via gedrag, houding en acceptatie - de energietransitie te bewerkstelligen, in plaats van het van bovenaf aan de samenleving op te leggen. Dit wil het CDA Schiedam nadrukkelijk samen met de provincies en waterschappen oppakken, om in de regio de verbindingen met de inwoners en het bedrijfsleven te leggen.

Het CDA Schiedam wil:

- dat de gemeente een Energiekansenkaart opstelt om inzicht te krijgen in de kansen die er zijn op het gebied van hernieuwbare en duurzame energiebronnen.
- bij nieuwbouwprojecten nog meer aandringen op duurzaam bouwen, zoals het mogelijk maken van duurzame energieprojecten in bestemmingsplannen, de nul-op-de-meterwoningen en geen bouwleges vragen bij duurzame investeringen. Bij bestaande bouw kunnen samen met (woningbouw)coöperaties de sociale huurwoningen, scholen, etc. energiezuiniger worden gemaakt.
- mogelijkheden onderzoeken om versneld alle woningen van het gasnet af te krijgen. De mogelijkheden voor het verkrijgen van subsidie voor de Schiedamse burgers, om

over te gaan op afname van alleen elektriciteit, dienen ook in dat onderzoek te worden betrokken.

- dat de gemeente afspraken maakt met de netbeheerders, waarin wordt vastgelegd dat het (gas)net wordt verduurzaamd of vervangen.
- dat de gemeente in het Omgevingsplan en in samenwerking met betrokken partijen, waaronder de netbeheerder en woningcorporatie, voorwaarden kan stellen aan de keuze voor de toekomstige energie-infrastructuur.

5.4 Gezonde gemeentefinanciën

Het grootste deel van de Schiedamse gemeentebegroting bestaat uit geld dat van het Rijk komt. Slechts een beperkt deel komt uit lokale heffingen en belastingen. Maar in beide gevallen is er sprake van belastinggeld, dat is opgebracht door de inwoners van Schiedam. Het CDA Schiedam heeft de overtuiging dat er duurzaam moet worden omgegaan met de bestaande financiële middelen.

Zorgvuldigheid

Het omgaan met het geld van de gemeente dient in eerste instantie zorgvuldig te gebeuren. Het CDA Schiedam wil ervoor waken dat gemeenschapsgeld over de balk gesmeten wordt en zal de uitgaven én de inkomsten van de gemeente aandachtig, waakzaam, nauwlettend en consciëntieus in de gaten houden.

Sparen en weerstandsvermogen

De hoogte van de gemeentelijke uitgaven vormt geen doel op zich. Ze dragen bij aan maatschappelijke doelen. Maar de gemeente loopt ook tal van risico's. Een deel daarvan wordt afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Sommige risico's kunnen echter niet op deze wijze worden afgedekt. Als de gemeente wordt geconfronteerd met een niet voorziene uitgaaf, dient de gemeente geregeld te hebben, dat die kosten toch kunnen worden betaald. Daarnaast wil het CDA Schiedam geld opzij leggen (*sparen*) voor gewenste investeringen. Momenteel heeft gemeente Schiedam jaarlijks zo'n € 10 miljoen aan rentekosten. Het CDA Schiedam wil dit de komende jaren verminderen door investeringen meer met eigen geld te financieren. Het CDA Schiedam wil via een spaarcomponent in de begroting, meer geld opzij leggen voor toekomstige investeringen. Hierdoor kunnen de rentelasten omlaag waardoor er weer meer geld kan worden ingezet voor Schiedam.

Transparantie

Er is niets geheim aan de uitgaven van de gemeente. Het CDA Schiedam wil daarom bepleiten, dat de inwoners een korte weergave van de uitgaven van het vorige jaar ontvangen (bijvoorbeeld door een publicatie in het Schiedams Nieuwsblad). Natuurlijk blijven de declaraties van bestuurders op de gemeentelijke website opvraagbaar. Op deze site is ook een duidelijk overzicht te vinden van instellingen die van de gemeente subsidie ontvangen en waarvoor men dat geld ontvangt (welk gemeentelijk doel wordt nagestreefd).

Gematigde lokale lasten

Het uitgangspunt van het CDA Schiedam is, dat alle gemeentelijke heffingen, rechten en leges kostendekkend moeten zijn, maar ook niet meer dan dat!

Bijlage 1   **Lijst (maatschappelijke) organisatie waarmee gesprekken zijn gevoerd**

- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Energiek Schiedam
- Frankeland zorgcentrum
- Historische vereniging Schiedam
- Irado
- Katholieke Ouderenbond Schiedam
- Kleine Ambassade
- MEE Rotterdam
- Pameijer
- Protestants Christelijke Bond Schiedam
- Seniorenwelzijn
- Stadsomroep Schiedam
- Stichting Net Niet Genoeg
- Verschillende ondernemers uit de Passage, de Hoogstraat, de Nolenslaan en Hof van Spaland
- LHBT-ambassadeurs Schiedam
- Woonplus